

Fågelmålare återkom

KULTUR. Kenneth Rosenlund målar fåglar och återkommer nu till Åland med en helt ny kollektion i olja och akvarell. Ugglor hör till favoritmotiven. Jordugglan på bilden kan ses i utställningen på galleri Skarpans. Nyan har träffat konstnären.

SIDAN 8

Nya Åland

Onsdag

1 november 2006 Nr 212 Pris 1,20 €

Tel 23 444

Birka Lines sparprogram:

Hyttvärdinnor ombord riskerar förlora jobbet

NYHETER. Hyttavdelningen ombord på Birka Paradise drabbas hårdast av det kommande sparprogrammet. Birka övergår till inhyrda städare som fixar hytterna under liggtiden i Stockholm och kommer därför att minska antalet anställda hyttvärdinnor kraftigt. I dag består avdelningen av 58 personer och drygt hälften bor på Åland.

– Men det ska inte tolkas som att alla blir uppsagda. Nu börjar vi med samarbetsförhandlingar och omplaceringar ska diskuteras även om det också kommer att bli upp-

Kryssningsfartyget Birka Paradise i Västernamn. Foto: STEFAN ÖHBERG

sägningar, säger vd **Anders Ingves**.

Andra kryssningsrederier har redan övergått till landstädare. "Betydande summor"

sparas in på arrangemanget, men Anders Ingves vill inte nämna några summor.

För de landanställdas del finns inget konkret ännu, men arbetsförmedlingens chef **Lars-Erik Karlsson** erinrar sig vinterns diskussioner när fem kontorsanställda i Mariehamn riskerade att bli av med jobbet i samband med att Birka Princess såldes.

– Hur många det gäller nu vet jag inte, säger han.

SIDAN 3

Air Åland fick vända i luften

Foto: ERKKI SANTAMALA

NYHETER. Air Ålands 10.50 tur från Helsingfors till Mariehamn fick vända igår efter att besättningen fått en varning om att läckage uppstått i avgassystemet. Det visade sig vid genomgången senare vara ett indikationsfel.

– SAAB har haft problem just med det här felet vid fuktigt väder, säger Air Ålands vd **Anders Alm**.

SIDAN 4

Våldsamt på färja

NYHETER. Slagen av vaktman och inlåst utan orsak. Det säger sig de svenska passagerarna **Ziad Matti** och **Quassy Shamon** ha upplevt ombord på ms Cinderella på en kryssning till Åland, och anmäler nu händelsen till den svenska polisen.

– Vi utreder även internt vid polisanmälan eller om något märkligt hänt ombord. Allmänt sagt så vill vi ju undvika att sätta någon i cellen men när det händer så måste passageraren ha ställt till det ordentligt först, säger **Dan Roberts**, sjösäkerhetsansvarig vid Viking Line.

SIDAN 4

JO-besked om Mariepark

NYHETER. Konserterna i Mariepark innebär en sådan förändring av verksamheten i nöjesparken att ett miljötillstånd krävs. Det skriver JO i ett färskt utlåtande.

SIDAN 5

MCA har fått ny vd

NYHETER. Tidningen Åland-journalisten **Ove Andersson** blir ny vd för Mariehamns centralantenn, MCA. – Vi skall förekomma istället för att förekommas. Jag brukar klaga på MCA, nu skall jag försvara, säger Ove Andersson.

SIDAN 16

Petrovic väntar skolbesked

SPORT. Nyförvärvet **Gabriel Petrovic** har gjort succé i IFK Mariehamn. Om det blir en fortsättning i den grönvita dräkten nästa år är osäkert. Petrovic har sökt in till Naprapathögskolan i Stockholm och får besked 1 december om han blivit antagen. – Jag är lite tudelad, säger Petrovic angående om det blir skola eller fotboll nästa år.

SIDAN 13

Messa Nyan!

Nya Åland 0457-323 44 44

Dagens ålänning

Inge-May Forsman - se sista sidan

Nyankortsvinnare

Ann-Christine Åkerberg
Nr: 251603

Vinner en SverigeLott.
Vinsten skickas på posten.

Gillar gosiga jössar. Maj-Lis Blomqvist, Pirkko Brandt och Maj-Gun Ekström är ivriga anhängare av Hjälpjössen. Efter att Pirkko introducerade stickbeskrivningen till den lilla garnharen för Jomala församlings syförening har många harar fötts på bara en vecka. Jössens syfte är att trösta lidande barn.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Kramgoa harar som skänker tröst

REPORTAGE. Hjälpjössen, eller kanske Tröstjössen är ett bättre namn, är en hare som stickas av kärlek, engagemang och givmildhet. Längre har Hjälpjössar stickats av frivilliga runtom i Finland för att sedan skickas med i Röda korsets hjälpsändningar när man vet att barn finns bland mottagarna. Med sitt snälla utseende och gosiga garn ska

Hjälpjössarna skänka tröst, och kanske lite värme, till barn som upplevt jobbiga händelser och kanske lever i hemska och fattiga förhållanden.

Numera föds Hjälpjössar också på Åland. **Pirkko Brandt** har översatt stickbeskrivningen från finska till svenska och i förra veckan delades beskrivningen ut bland de aktiva

stickerskorna vid Jomala församlings syförening.

– Jössarna är ett roligt ombyte till lapparna vi sticker till Moder Teresa-filtarna. Och garnet vi får fungerar jättebra, säger **Maj-Lis Blomqvist**.

Nya Åland förmedlar stickbeskrivningen, i fall du också vill sticka en Hjälpjösse. SIDAN 11

MARIEHAMN ↔ STOCKHOLM

Morgon och kväll. Varje vardag
Gå in på www.airaland.com för mer information

AirÅland
www.airaland.com

Bokning även på tel. 17 110 eller hos din resebyrå

NYA ÅLANDS WWW guide

BOKA IN DIN HEMSIDA - DU OCKSÅ!
TFN 23 444, ANNONSAVDELNINGEN
FAX 23 450
ANNONS@NYAN.AX

FÖRSAMLINGAR	
MARIEHAMNS FÖRSAMLING	evl.fi/srk/mariehamn
FÖRSÄKRINGAR	
ALANDIABOLAGEN	alandiabolagen.com
GSM	
ÅLANDS MOBILTELEFON	gsm.aland.fi
KOMMUNER	
MARIEHAMNS STAD	mariehamn.aland.fi
SMÅFÖRETAGARSERVICE	
ÅLANDS FÖRETAGARFÖRENING	aff.aland.fi
TIDNINGAR	
NYA ÅLAND	www.nyan.ax
UTBILDNING	
HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND	ha.ax
ÖVRIGT	
ÅLANDS SJÖRÄDDNINGS-SÄLLSKAP	sjoraddningen.aland.fi
MARIEHAMNS STAD MISSBRUKARVÅRD	mariehamn.aland.fi/missbrukarvard

Tidigare chefsekonom på Världsbanken:

Varmt klimat blir jättedyrt

Havsnära. Havsnära boende är förvisso fint, men med den globala klimatförändringen som väntas leda till ett varmare klimat kan boendet till och med bli alltför havsnära. I Sverige försöker man nu räkna ut vad klimatförändringen kommer att kosta, något som också Åland kan ha nytta av.

Foto: PRIVAT

Miljön & vi

Klimatförändringen kan leda till mycket större kostnader än man tidigare trott. Också i Norden riskerar kostnaderna att bli höga.

Världsekonomin kan krympa med uppåt 20 procent om man fortsätter som nu, enligt en brittisks undersökning som publicerades i början av veckan. Dagens Nyheter skriver om den och om upphovsmannen, den brittiske regeringsutredaren **Nicholas Stern**, tidigare chefsekonom på Världsbanken.

Rapporten är på 700 sidor och inget man tränger igenom på en kafferast. Men i sammanfattningen är Stern tydlig:

”Nytan av ett bestämt och tidigt handlande uppväger klart kostnaderna för detta”, skriver han.

Rapporten är den hittills mest omfattande genomgången av hur klimatförändringen – med stormar, översvämningar och annat som följer i dess spår – påverkar världsekonomin. Hans slutsats är att kostnaderna kommer att bli mycket höga när följderna av de enorma utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser ska begränsas. Ungefär en procent av världens bruttonationalprodukt kommer att behövas, har han räknat ut.

Enligt honom vet vi redan tillräckligt för att kunna upp-

skatta storleken på riskerna, den tid vi har på oss för att handla och hur detta ska göras effektivt.

Svenska utredningar

Också i Sverige pågår ett par statliga genomgångar av vad som bör göras för att minska utsläppen och komma till rätta med de följder som antagligen följer i klimatförändringens spår. En del av arbetet är att försöka bedöma kostnaderna, berättar **Tom Hedlund**, huvudsekreterare i Klimat- och sårbarhetsutredningen som kommer med sitt första delbetänkande i dag.

Än så länge har han inget grepp om vad den totala kostnaderna kan tänkas bli, men han tror att det kommer att handla om många miljarder kronor i slutändan för att skydda människor och samhälle för verkningarna.

Bebyggelse, byggnader, vägar och industrier kan drabbas av översvämningar. Åkrarna kan få för mycket – eller för lite – vatten, träden i skogen är fel i förhållande till det nya klimatet och skadeangreppen i åkrar och skogar ökar. Det kan också bli problem med översvämningar som förorenar dricksvattentäkter.

Det leder till att man helst bör ha en aning om vad som väntar när man gör långsiktiga investeringar i exempelvis skogsbruk eller infrastruktur. Uppgiften för utredarna är att skaffa en överblick av vad som måste göras och

uppskatta kostnaderna. Försök till prioritering av olika åtgärder ingår också i uppdraget.

När den stora klimat- och sårbarhetsutredningen är färdig om ungefär ett år kan man också på Åland få en vink om vad som kommer att beröras.

Klimatpris

Klimatförändringen handlade det också om när Nordiska rådet nyligen utsåg årets miljöpristagare. Priset gick till **Bogi Hansen**, professor, författare och debattör från Färöarna. Han fick priset på 350.000 danska kronor för sin omfattande forskning i klimat och oceanografi i de nordiska havsområdena. Särskilt framhålls hans forskning under lång tid kring havsströmmarna och risken för att Golfströmmen kan ta andra vägar.

Han konstaterar bland annat att undersökningar som gjorts under 50 år visar att en djuphavsström mellan skottland och Färöarna har avtagit 20 procent i styrka. Tillsammans med andra undersökningar i Nordatlanten tyder detta på att den varma Golfströmmen är i avtagande.

Bogi Hansen anser, trots att havet alltid genomgått förändringar genom tiderna, att människans handlingar nu har konsekvenser för klimatet.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Vinnare. Mia Johansson och Anita Häggblom från Posten Åland visar stolta upp vandringspriset från Nordia 2006.
Foto: CHRISTER RYDÉN

Vinnarmärke. Denna Oakland Sport Cabriolet från 1928, fotograferad av Lasse Kärkkäinen, ingick i vinnarkonceptet.

Pris till åländska frimärken

Det blev ett första pris till Posten på Åland vid den stora frimärksutställningen Nordia 2006 i Helsingfors i helgen.

Posten Åland deltog i utställningsklassen ”Nordia Postal” tillsammans med samtliga nordiska postorganisationer med vardera 1-2 ramar som presenterade en utvald frimärksutgåva från 2005.

Posten Åland ställde ut två ramar som presenterade den åländska frimärksutgåvan ”Veteranbilar på Åland”. Frimärkhäftet, som innehåller åtta frimärken med fyra olika motiv, är fotograferat av Lasse Kärkkäinen. Ramarna var sammanställda av Mia Johansson.

En enig jury utsåg Åland till vinnare med motivering: Det åländska tävlingsbidraget är informativt samtidigt som det väcker frågor och intresse. Man vill veta mera om bilarna och deras öden, skriver Posten i ett pressmeddelande. (uw)

Sossehälsning till självstyrelsen

Finlands svenska socialdemokrater gjorde ett uttalande om det gnisslande samarbetet mellan landskapsregeringen och regeringen i Helsingfors, vid sin kongress senaste helg. ”Finlands svenska socialdemokrater önskar genom sin kongress i Borgå att regeringsmakten i Finland och landskapet Ålands självstyrelsemyndighet snart finner fram igen till ett välfungerande, prestigefritt samarbete”, lyder kongressens budskap till Åland.

Ola och Ulla Andersson representerande Ålands Socialdemokrater vid förbundskongressen i Borgå. (uw)

Hyttstäderskornas arbetsplatser i fara på Birka Paradise

Birka väljer landstädning

Hyttvärdinnornas arbetsplatser på Birka Paradise är hotade. Rederiet övergår till landstädning under liggtiden i Stockholm. Drygt hälften av avdelningens personal på 58 personer bor på Åland.

Birka Lines vd Anders Ingves berättade om det nya när han informerade personalen ombord om det förestående sparprogrammet som ska minska kostnaderna med 2,5-3 miljoner euro på årsbasis inom kryssningsverksamheten. 40 procent av inbesparingarna ska göras ombord och resten i land i Mariehamn och Stockholm.

Värst drabbas alltså hyttstädavdelningen ombord på Birka Paradise. Avdelningen består i dag av 58 personer. Drygt hälften av dem är bosatta på Åland.

– Det är en avdelning som drabbas speciellt hårt. Det är främst runt den som samarbetsförhandlingarna kommer att inledas, säger Anders Ingves.

Beklagligt, konstaterar han, men det kan inte hjälpas.

Bara i Stockholm

Meningen är alltså att den anställda hyttstädpersonalen ska ersättas av städare, som administreras av en underleverantör, som kommer i land under liggtiden i Stockholm. Liggtiden är två timmar. Den sista halvtimmen viks för de nya gästerna att komma ombord och installera sig.

På en och en halv timme ska landstädarna hinna städa och byta lakan i drygt 700 hytter, förutsatt att alla är bebodda.

Hyttstädningen sker enbart i Stockholm.

Städas i land. Den avdelning på Birka Paradise som drabbas hårdast av sparprogrammet är hyttavdelningen. 58 anställda berörs, av dem lite över hälften bosatta på Åland. Hur många som får gå återstår att se.

Foto: ERKKI SANTAMALA

● Hur mycket pengar sparar ni på det här?

– Betydande summor. Mera kan jag inte säga.

Andra kryssningsrederier har redan övergått till landstädning. För resenärerna innebär det nya arrangemanget fördelar, framhåller Anders Ingves – de får behålla sina hytter så länge som möjligt under resan.

Han är noga med att understrika att landstädningsbeslutet inte innebär att alla anställda

hyttvärdinnor förlorar jobbet.

– Så ska det inte tolkas. Nu blir det samarbetsförhandlingar, och omplaceringar ingår naturligtvis i dem.

Totalt 30 sjöjobb berörs i det här skedet.

Nya möten

Sjömansunionens förtroende- man Kenneth Bondas väntar sig en ny omgång möten i Mariehamn med start på måndag. Han var den som deltog

i samarbetsförhandlingarna också i början av året när Birka Princess såldes och cirka 150 anställda sades upp.

– Efter att ha sett resultatet för Birkas kryssningsverksamhet för årets första nio månader var det här nog helt väntat. Något måste göras, det förstod man. En kostnadsminskning på 2,5-3 miljoner euro är mycket pengar.

Sjömansunionens grundprincip är att den som an-

ställts sist är den som får gå först, men det finns olika omständigheter som luckrar upp den principen, säger han.

– En sådan är om den anställda har minderåriga barn att försörja, en annan är om den anställda har arbetserfarenhet eller specialutbildning som är viktig för arbetsgivaren.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Arbetsförmedlingens chef Lars-Erik Karlsson:

Kanske sägs 20 upp till slut

Arbetsförmedlingens chef Lars-Erik Karlsson tippar att 15-20 av hyttavdelningens personal kanske sägs upp när samarbetsförhandlingarna är avslutade.
– Jag vet av erfarenhet att de som sägs upp inte är så många som man tror från början.

Han är informerad om Birka Lines sparprogram. Företag är skyldiga att anmäla till arbetsförmedlingen när större förändringar är på gång.

Drygt hälften av hyttavdelningens personal på 58 personer bor på Åland. Men trots det tror Lars-Erik Karlsson inte att det blir någon större rusning till arbetsförmedlingen.

– Utifrån erfarenheterna i våras när Birka Princess såldes vet jag att väldigt många som som jobbar ombord har helt andra utbildningar och erfarenheter. Många har flera ben att stå på. Många har till exempel vikarierat ombord och tyckt att jobbet varit rätt bra betalt.

Städare i land har betydligt lägre lön, och bristen på arbetskraft inom städbranschen i land har täckts rätt bra med hjälp av utländsk arbetskraft, säger han.

De hyttvärdinnor som i slutändan sägs upp har 2-6 månaders uppsägningstid, och för många hinner det bli nästan sommar innan det är dags att se sig om efter nytt jobb.

– Så ur arbetsmarknads-synpunkt är det här inte så farligt. Men för de individer som drabbas är det naturligtvis oerhört tungt.

Få har dykt upp

Av de cirka 240 personer som berördes när Birka Princess såldes var det till slut 170-180 personer som sades upp. Av dem behövde inte särskilt många arbetsförmedlingens hjälp, berättar Lars-Erik Karlsson.

– Vi trodde att de skulle komma till oss nu i september, men de som dykt upp är inte speciellt många. Det är ju frågan om erfaren och ut-

Ny omgång. Bilden togs i februari när förhandlingarna i samband med Birka Princess försäljning pågick. Från vänster arbetsförmedlingens chef Lars-Erik Karlsson, i mitten Birkas vd Anders Ingves och till höger vice vd Brage Jansson. Foto: STEFAN ÖHBERG

bildad personal.

Mycket lite har ännu sagts beträffande landpersonalen, uppger han.

– Också i förra omgången tittade man på landpersonalen, och då var det tal om att minska personalen med fem personer vid kontoret i Ma-

riehamn. Hur det är nu vet jag inte.

Ingen fackansluten

Vad han vet så är ingen av de drygt 40 kontorsanställda fackansluten. I så fall väljer personalen en representant som för deras talan vid samarbetsför-

handlingarna. Annars är det facketts representant som träder in.

– Det är alltid lättare för en expert som kan juridiken att förhandla. Den som är tillfälligt vald har nog en svårare och sämre sits än den som är insatt, konstaterar han. (ao)

Passagerare polisanmälde färjpersonal

”Vi låstes in utan att få veta varför”

– När jag frågade varför jag skulle till arresten brottades jag ner på golvet och slogs i bröstet, säger Ziad Matti från Södertälje.

Tillsammans med vännen Quassy Shamon åkte Matti på kryssning med Cinderella, men fick tillbringa morgontimmarna inlåst ombord innan de nekades returreisa och lämnades kvar i Mariehamn Västerhamn. De två har nu polisanmält händelsen.

– Vi kommer nog att bli sjuka båda två. Vi har varit ute i kylan och regnet flera timmar, säger Ziad Matti när Nya Åland träffar dem i Västerhamn på tisdagsförmiddagen.

De väntar som bäst på att ta färjan tillbaka till Stockholm.

Ziad Matti bor i Södertälje och är van kryssningsresenär. På måndagen åkte han tillsammans med vännen Quassy Shamon på kryssning mellan Stockholm och Mariehamn med Viking Lines fartyg ms Cinderella. Istället för ett trevligt dygn ombord anser sig de två ha blivit både otrevligt och våldsamt behandlade.

Pratade med tjejer

– Allting började i diskoteket. Vi pratade med två tjejer där, som vi inte pratat med förut. De gick de till en vaktman och sade något. Sedan bad han mig följa med honom och när jag ville veta varför blev jag nedslagen på golvet och slagen, säger Ziad Matti och berättar att han ska uppsöka sjukhus så fort han kommer tillbaka till Sverige.

Vännen Quassy Shamon följde och det hela slutade med att både Matti och Shamon sattes i arresten mellan klockan fyra och nio. De säger sig ha varit berusade, men inte så fulla att de inte skulle ha vetat vad de gjorde

Strandsatta i Mariehamn. Det två svenskarna Ziad Matti och Quassy Shamon blev strandsatta i Västerhamn efter en strulig natt ombord på ett kryssningsfartyg. De uppger sig att blivit både våldsamt och otrevligt behandlade av personal ombord och sedan lämnade i hamnen, med bilen kvar på färjan. Foto: ERKKI SANTAMALA

eller ha glömt någonting.

De två nekar till att de varit väldigt fulla, bråkat med någon, förstört glas, varit högljudda eller uppträtt störande på något sätt.

● Så ni vet inte varför ni låstes in?

– Nej, vi försökte fråga varför men fick inget svar utan slag på bröstet och foten istället. Jag funderade på att slå tillbaka men jag ville inte hamna i bråk. Men vi ska inte bli behandlade så här, vi är betalan-

de kunder, säger Ziad Matti.

När Cinderella anlöpte Mariehamn eskorterades de två vännerna i land och upplystes om att de inte fick åka med tillbaka till Stockholm.

– Då sa vi åt honom att vi skulle anmäla det hela till polisen och han svarade att då anmäler han oss tillbaka, säger Ziad Matti.

Bilen kvar ombord

Kvar ombord på Cinderellas bildäck blev deras bil.

– Vakten frågade efter nyckeln, men vi vägrade ge den eftersom vi inte vet vad han skulle gjort med bilen, säger Ziad Matti.

Han och Quassy Shamon har diskuterat händelsen med den åländska polisen. De kommer dock att göra själva polisanmälan till polisen i Södertälje.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

Sjösäkerhetschefen:

”Måste vara allvarligt innan någon låses in”

– Det förekommer att vi måste låsa in passagerare. Men det är ju inget vi vill göra och i allmänhet måste man ställa till det riktigt ordentligt för att det ska hända, säger Dan Roberts, sjösäkerhetsansvarig på Viking Line.

Vid polisanmälan och klagomål görs dock en intern utredning.

Sjösäkerhetsansvariga Dan Roberts kan bara uttala sig i allmänna ordalag om riktlinjerna kring liknande händel-

ser ombord på Viking Lines färjor.

Han berättar att man från rederiets sida försöker undvika cellerna, men att det händer att man måste låsa in personer. Ibland för att skydda dem själva och ibland för att trygga andra passagerares säkerhet.

– Men vanligtvis får man en tillsägelse först och man hamnar inte i cellen oprovocerat. När personer är överdrivet berusade försöker vi i första hand föra dem till deras hytter, säger Dan Roberts.

Ombord på Viking Lines större färjor finns vanligtvis mellan tre och fem ordningsmän, eller fartygsvårdar som de egentligen heter. De är alla, i regel, utbildade ordningsvakter men har i första hand till uppgift att serva och hjälpa passagerarna.

Enligt Roberts har det förekommit polisanmälningar och klagomål av passagerare, men det är inte vanligt.

– Om händelser blir ett polisfall eller vi mottar klagomål eller annars får vetenskap om att något underligt

händelse ombord så utreds det ju även internt, säger Roberts, som också förklarar varför passagerare ibland lämnas i hamn.

– Om man gör något allvarligt har man ju förbrukat sin rätt att resa, precis som man kan bli utslängd från en restaurang, säger han.

Hur problemet med en kvarlämnat, låst bil, på bildäck löses kan han inte uttala sig om.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

Fick vända. 10.50-planet från Helsingfors till Mariehamn fick igår vända efter varning om läckage i avgassystemet. Bilden är tagen i ett annat sammanhang. Foto: JONAS EDSVIK

Air Åland vände efter indikationsfel

■ Air Ålands förmiddagsplan från Helsingfors till Mariehamn fick vända om igår efter att besättningen fick en varning om ett läckage i avgassystemet. Motorn stängdes av och planet flög med en motor tillbaka till Helsingfors.

– Det är en normal procedur att stänga av motorn och vända om fel uppstår, säger Air Ålands vd Anders Alm.

Felet som besättningen fick varningar om visade sig vid landningen endast vara ett indikationsfel.

– Det visade sig vara ett fel som återkommit med SAAB:s motorer och som kan uppstå vid fuktigt väder, säger Anders Alm.

Med ombord fanns ett tiotal personer, med situationen var aldrig farlig.

– De här flygplanen är byggda för att klara av att flyga med en motor om det i nödfall behövs. Det är individuellt hur människor reagerar i såna här situationer och jag har inte haft kontakt med någon i besättningen än. Jag tror inte att någon panik uppkom bland passagerarna.

En verkstad har undersökt planet och det flyger igen. Trots att planet endast hade ett indikationsfel måste turen till Stockholm ställas in.

– Vi fick köra ut passagerarna med buss till Eckerö och de fick ta båten över till Stockholm. Vi är ovana vid problem som de här och informationen till passagerarna fungerade kanske inte som den borde, jag skall undersöka saken vidare.

Nu är Air Åland dock enligt tidtabell igen.

– Det här är priset passagerarna måste betala för våra höga säkerhet, och det här är första gången något likande händer för oss. Jag hoppas att det inte skall upprepa sig, säger Anders Alm.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax

Betongläckage på körbana

■ En lastbil lastad med sockerbetor körde av Svibyvägen på måndagen. Inga personskador uppkom, polisen utreder fallet som äventyrande av trafiksäkerhet. Ett annat fall av äventyrande av trafiksäkerhet inträffade i Mariehamn då betongbilar läckt ut betong på körbanan så att fordon erhållit skador på lackeringen.

Fem fall av fortkörning har beivrats på olika håll i landskapet, i två av fallen omhändertogs körkortet i tio dagar. (ke)

Inte ovanligt med polis-ingripanden

■ – Det är inte så ovanligt att vi får åka ner till hamnen, ibland för att omhänderta passagerare och ibland för att personer anser sig ha blivit orättvist behandlade ombord, säger äldrekonstapel Jan Johansson.

Han bekräftar att den åländska polisen åkte till hamnen då Ziad Matti och Quassy Shamon ringde, men i samråd kom man fram till att eftersom saken ändå hamnar på den svenska polisens utredningsbord skulle även själva polisanmälan göras i Sverige.

Jansson berättar att ingripanden i hamnen var betydligt vanligare då det så kallade ”spritrallet” pågick och många åkte över med färjan från Sverige till Åland för att handla skattefritt, tillbringade ett par timmar i Mariehamn och sedan åkte hem igen. Många hann bli ordentligt berusade på de timmarna.

Inte heller i dag är fördelningen av polisutryckningar till hamnarna jämt fördelade mellan färjanlöp från Sverige respektive riket.

– De renodlade kryssningsfartygen går ju mellan Sverige och Åland och det är väl oftast där som folk är ute mer för att roa sig och festa, konstaterar Jan Johansson. (ab)

Hela oppositionen stöder alternativ kandidat i dagens val

Vill se Gun C som talman

Också liberalerna stöder nu Gun Carlson (c) som lagtingets nästa talman. Det betyder att valet i dag kan bli mera rafflande än man trott på förhand.

Tidigare har Ålands framtid och obundna fört fram centerns gruppordförande Gun Carlson som kandidat i talmansvalet. I går meddelade också liberalerna att Gun Carlson har deras stöd. Så här säger liberalernas gruppordförande **Mats Perämaa:**
– Vi anser att Gun Carlson är en sådan person som har erfaren och känner till lagtingsarbetet. Därför stöder vi henne nu när den tidigare talmannen, vår partiordförande **Viveka Eriksson**, sagt nej till att ställa upp för val.

Inte förtroende
● **Betyder det att ni inte har förtroende för den nuvarande talmannen Barbro Sundback (s)?**
– Eftersom vi tycker att en annan person kan utföra uppdraget bättre så kan man tolka det så. Vi anser att Barbro Sundback brustit på flera punkter, dels när det gällde ritningarna för lagtingshusets ombyggnad som hon beställde på egen hand, dels på ett antal punkter där vi menar att hon agerat som en socialdemokrat i stället för som talman. Ett exempel är när hon i samband med öppnandet av lagtinget i fjol lyckönskade den sittande presidenten **Tarja Halonen** i presidentvalet. Flera av oss uppfattade det som att hon tog

ställning för den socialdemokratiska kandidaten före valet.
● **Samkör ni med obundna?**
– Nej. Vi har hört på andra vägar att de stöder Gun Carlson. Vi har också läst i pressen att Ålands framtid stöder henne. Vi bestämde oss på gruppmötet i går. Men självklart har vi diskuterat saken med andra, även om vi inte träffats och enats om det.
● **Har ni pratat med Gun Carlson?**
– Nej. Men hon har heller inte sagt att hon inte vill. Hon har inte offentligt tagit avstånd från Ålands framtids uttalade stöd. Dessutom hör det till uppdraget som lagtingsledamot att låta sig väljas till presidiet.
Den liberala gruppen är dock reducerad med en person i dagens talmansval – **Raija-Liisa Eklöw** är i Köpenhamn på Nordiska rådets möte.

Stöder Carlson
Danne Sundman, ordförande för den obundna lagtingsgruppen, meddelar att man anser att Barbro Sundback inte kan återväljas och att gruppen inte stödde henne heller i fjol.
– Detta helt enkelt för att vi inte anser Sundback lämplig för ämbetet. Det gångna årets affärer med adress talmansämbetet har besannat våra farhågor, skriver han i ett pressmeddelande.
Barbro Sundback befann sig i Venedig i går och ville inte säga något inför valet som sker i dag klockan 12.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Gun Carlson: Jag är förvånad

– Jag har vetat att obundna sagt att de stöder mig i talmansvalet. Men jag är förvånad över att liberalerna också gör det, säger **Gun Carlson (c)**.

Förvåningen kommer sig av att hon, som medlem av ett regeringsparti, får stöd av oppositionen.

● **Hur går det för regeringen om du blir vald?**
– Regeringsöverenskommelsen bygger på att Barbro Sundback ville ha talmansposten. Jag tror inte det finns någon risk för att jag blir vald, men jag kan inte svara på frågan nu.
● **Hur tänker du rösta?**
– Det var knappast tänkt att Barbro Sundback skulle sitta

bara ett år när regeringsöverenskommelsen ingicks, utan tanken var nog att det skulle gälla för hela perioden. Vi har sagt att vi avser att regeringen ska fortsätta jobba.
● **Hur tänker Anders Englund (c) rösta?**
– Han sa redan från början att han kan stöda samarbetet med socialdemokraterna, men han

stöder inte Barbro Sundback i talmansvalet. Det är ingen tvekan om det.
På väg hem
Ragnar Erlandsson (c) är på väg hem från Nordiska rådets session i Köpenhamn för att rösta i talmansvalet. Han kommer i dag på förmiddagen.
Barbro Sundback skulle enligt

planerna komma hem från sin resa i går kväll. **Raija-Liisa Eklöw** stannar kvar i Köpenhamn. Också suppleanterna **Anders Eriksson** och **Dennis Jansson** befinner sig i Köpenhamn. Det här betyder, om inget oförutsett inträffar, att Barbro Sundback återväljs – om Gun Carlson röstar på henne och Anders Englund på Gun Carlson. (ao)

Får stöd. Centerns Gun Carlson är förvånad över liberalernas stöd i talmansvalet. Foto: JONAS EDSVIK

400.000 minus i Getas budget

■ Budgeten för Geta kommun visar ett underskott på 400.000 euro nästa år. Kommunstyrelsen behandlade budgeten på sitt möte i måndags och konstaterade att kommunen ligger sämst till av alla. De största utgifterna ligger inom äldre- och barnomsorgen.
– Vi hade ännu större bekymmer i år att få ihop budgeten än tidigare. I medeltal har kommunerna på Åland 75 procent högre medelinkomst än Geta, säger vik. kommundirektör **Håkan Lundberg**.
Skattesatserna för nästa år förblir oförändrade, likaså arvoden för förtroendevalda och tjänstemän.
– Om vi hade velat täcka vår förlust med skatteintäkter måste vi fördubbla dem. Risken med att höja skatterna lite är att folk flyttar bort, säger Håkan Lundberg.
I fjol fick kommunen ett stöd på 70.000 euro. Kommunen hoppas på större åtgärder från landskapet inför nästa år. (jl)

Samtal till FPA blir billigare

■ Samtal till FPA:s nya servicenummer blir 3 cent billigare per minut från och med november. Efter ändringen betalar kunder som ringer till kontaktcentrets servicenummer endast lokalnät- eller mobilsamtalsavgiften. Servicenumren till kontaktcentret ändras inte.
Under nästa år slopas företagsnummerdebiteringen på 3 cent också från alla andra samtal till FPA, bland annat till FPA-byråerna. Den ändringen sker stegvis eftersom FPA måste byta ut alla telefonnummer.

FPA fick i juni en anmärkning för samtalspriserna från biträdande justitiekanslern **Petri Jääskeläinen**. I sitt svar som gavs i september meddelar FPA att telefonservicen blir förmånligare för kunderna från och med november.

För tillfället betalar kunder som ringer till kontaktcentrets servicenummer utöver lokalnät- eller mobilsamtalsavgiften 3 cent per minut. Från och med november debiteras inte längre dessa 3 cent per minut, utan kunderna betalar endast lokalnätavgiften för trådtelfonsamtal och mobilsamtalsavgiften om de ringer från en mobiltelefon.

FPA har sedan början av 2006 strävat till att koncentrera kundsamtalen till sitt nya kontaktcenter som har 13 servicenummer för olika frågor både på finska och på svenska. Samtal till de svenska servicenumren besvaras i kontaktcentrets enhet i Jakobstad. De finska samtalen besvaras huvudsakligen i Joensuu och Lieksa.

Under septembermånad tog kontaktcentret emot över 75 000 samtal. Kötiden var i genomsnitt 2 minuter. För tillfället betjänar kontaktcentret i Jakobstad hela Svenskfinland med undantag av Åland. Kontaktcentret betjänar FPA:s kunder vardagar klockan 8-18. (ke)

Justitieombudsmannen om Mariepark: Konserter stred mot miljölag

Landskapsregeringen hade kunnat kräva att Marieparks verksamhet inte skulle ha fått bedrivas utan ett miljötillstånd. Och konsertverksamheten innebar en väsentlig förändring mot den tidigare verksamheten. Det skriver riksdagens biträdande justitieombudsman Petri Jääskeläinen i sitt beslut angående klagomålen i miljöskyddsärendet som gäller Mariepark.

Frågan om Marieparks tillstånd att bedriva konsertverksamhet med hög volym som stort grannar har landat på JO:s bord. Politikern **Roland Boman** (åfg) och grannar till Mariepark har vänt sig till JO

med klagomål angående landskapsregeringens förfarande som tillsynsmyndighet. Landskapsregeringen anser att den verksamhet som bedrivs vid Mariepark skall betraktas som en fortsatt verksamhet som den som bedrevs tidigare, det vill säga av tivolit Ålandsparken.
Har verksamheten har förändrats eller inte?
Det har JO nu tagit ställning till. I ett färskt beslut skriver JO att Marieparks verksamhet med fog kan anses ha förändrats så kraftigt att verksamheten kräver ett lagakraftvunnet miljötillstånd, alltså ett som utfärdas för Marieparks nuvarande verksamhet.
Sund miljö
JO påpekar dessutom att de

närboende har skäl att notera grundlagen som besluter att det allmänna skall verka för att alla skall garanteras en sund miljö. JO anser att en sund miljö åtminstone i viss utsträckning kan anses innefatta också en trivselfaktor. I och med det framhåller JO grannars klagomål och vikten av att landskapsregeringen borde ha reagerat.
JO fastslår att konsertverksamheten på Mariepark stred mot miljölagen och ber landskapsregeringen senast den 30 april 2007 meddela honom vilka åtgärder detta beslut eventuellt föranleder landskapsregeringen att göra i fråga om Marieparks verksamhet.
KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Tivolit blev konsertpark. Bilden togs vid rockbandet Lordis Rockoff-konsert i Mariepark i somras. Foto: ERKKI SANTAMALA

Vi firar
0-15-åringar

Louise Alm i Eckerö fyller 6 år i dag, den 1 november. Grattar gör mamma, pappa, mormor, farmor och farfar.

Gratulerar

Christer Vest
Namn: Christer Vest.
Född: den 2 november 1946 i Oravais.
Bor: i Mariehamn.
Yrke: servicetekniker.
Familj: tre barn.
Födelsedagen: firas med kalas för släkt och vänner den 4 november.

Efter teknisk utbildning i Vasa kom jubilaren till Åland 1974. I elva år jobbade han för Rank Xerox innan han år 1985 anställdes hos Åland penningautomatförening. För Paf jobbar han fortsättningsvis som servicetekniker. Christer Vest gillar att sjunga och musicera och han hör till de aktiva i Visans vänner. Ett stort fritidsintresse är långfärdsskridsko vintertid, annars gillar han att fiska och så reser han gärna.

Inget förord
för busslån

■Landskapsregeringen förordar inte ett företagarlån till det under bildning varande aktiebolaget Skärgårdsbussen i Brändö. Bolaget vill ha ett lån för inköp av en buss, men landskapsregeringen stöder inte Finnverarlån för båtar, bilar, lastbilar, entreprenadmaskiner, truckar och dylika fordon i enlighet med sina principer.

Det är **Britt Hellström** och **Kurre Holmberg** i Jurmo som planerar att köra beställnings- trafik mellan Åland och fastlandet i det nya bolagets regi. (uw)

TACK

Ett varmt tack till alla som hedrat minnet av
Paul Fellman
Tack även till personalen på omsorgshemmet Nygårds för god omvårdnad.
De anhöriga

60 år

Mirja Ojala
Namn: Mirja Ojala.
Född: den 5 november 1946 i Elimäki.
Bor: i Mariehamn.
Familj: dottern **Malin** med sambo **Sassa** och deras dotter **Hanna**, samt dottern **Johanna** med pojkvän **Jonas**.
Födelsedagen: firas med mottagning i Margaretagården klockan 14 till 16. Alla vänner hälsas välkomna på kaffe.

Signe-Gunilla Blomberg
Namn: Signe-Gunilla Blomberg, f Häggblom.
Född: den 7 november 1926 i Saltvik Hjortö.
Bor: i Mariehamn och Stockholm.
Yrke: pensionerad butiks- chef.
Familj: maken **Rune**, sonen **Kjell** med fru **Marianne**, samt dottrarna **Åsa** och **Lisa**.
Födelsedagen: firas i all enkelhet tillsammans med familjen i Stockholm.

Som ung gick jubilaren i Ålands folkhögskola för att sedan utbilda sig vid Vrethalla husmodersskola i Kimito. Därefter flyttade hon till Sverige. – Jag stannade i Sverige, bildade familj och arbetade i 30 år inom samma statliga företag, berättar hon. I tjugو år fram till sin pensionering var hennes befattning butikschef. Gunilla Blombergs intressen är att laga mat och baka, samt att resa ibland. Nu har makarna bostäder både i Mariehamn och Stockholm varför det blir att åka emellan ganska ofta.

90 år
Gunnar Eklund
Namn: Gunnar Johannes Eklund.
Född: den 6 november 1916 på Bryggars i Eckerö Kyrkoby.
Bor: i Mariehamn.
Yrke: sjökapten, sjöfartsråd.
Familj: hustrun **Ellen** f Dahlsten, barnen **Marie-Louise** och **Nils-Erik** med familjer i vilka ingår fyra barnbarn och fyra barnbarnsbarn.
Födelsedagen: firas inom familjen.

Pratstund med Vera Warner

”Jag har haft ett ovanligt liv”

95 år

Fakta
Namn: Vera Warner, f Blomqvist.
Född: den 2 november 1911 i Brändö Jurmo.
Bor: i Grönvalla, Saltvik Kroklund.
Familj: änka efter **Neil Warner**, släkt och nära vänner.
Födelsedagen: firas i stillhet med de närmaste.

Hon har hälsat på presidenter och mött många berömda personligheter, hon har rört sig i amerikanska societetskretsar i vackra modeklänningar, har helt enkelt levt ett fantastiskt liv för en enkel flicka född i Brändö Jurmo och uppvuxen i Saltvik Vassböle.

– Jag har haft ett ovanligt liv, säger hon leende. Det berodde mycket på min förste man som var en berömd ”cartoonist”, serietecknare, i Amerika.

Vera Warner bor i en liten pensionärslägenhet i Kroklund, hon är pigg i tanken och sköter sitt eget lilla hushåll i stort sett själv. Hon ångrar inte att hon lämnade USA för dryga tjugو år sedan och återvände till hembygden, men visst har det hänt att hon längtat tillbaka.

– Jag hade så många vänner och mina kusiner där, säger hon.

Veras föräldrar hade redan varit en tid i Amerika och återvänt till Jurmo när dottern föddes. Hennes äldre bror var född i Amerika och när Vera var riktigt liten reste familjen över på nytt.

– Men vi stannade bara ett år, min mamma var sjuk och läkaren sade att hon skulle må bättre här, berättar hon.

Till USA igen

Föräldrarna köpte stället i Långsjö, i Saltvik Vassböle. Där växte hon upp, men som nittonåring återvände hon till USA.

– Jag kom till min yngsta moster, vi var mera som syster och hade så roligt tillsammans, berättar Vera.

Alldeles nära mosterns bostad låg en hattaffär som sökte personal.

– Jag gick dit och fick arbete med det samma, minns hon. Det var ett gammalt par som ägde affären.

Vera blev modist och fick hjälpa till att göra tjugosiga hattar med flor och blommor, enligt den tidens mode. Men så mötte hon sin blivande man, den redan då välkände serietecknaren **Frank Owen**.

Hur möttes ni då?

– På ett roligt sätt, vi träffades på en trappa i New York City, säger hon och skrattar. Sen ville han hela tiden bjuda ut mig på middagar, men jag hade lovat min moster att vara ordentlig!

De blev ett par ändå, och det blev giftermål. Men det räckte inte med en gång, genom olyckliga omständigheter måste Vera och Frank gifta sig en gång till.

– Jag skulle resa hem till Åland och hälsa på och måste ha pass, berättar Vera. Då visade sig att jag inte kunde bevisa att jag var gift!

Prästen som hade vigt de unga tu hade nämligen avlidit

Kände många berömda personligheter gjorde Vera Warner under sina många år i Amerika. Nu fyller hon 95 år, en spröd liten dam med värdighet och integritet, med minnen från ett ovanligt långt och spännande liv i en värld långt från Kroklund där hon numera bor. Foto: MAJ-LEN LINDHOLM

innan han hann registrera äktenskapet! Så äktenskapet var inte giltigt trots att det skett i makens hem med präst och allting.

– Sen var det bara en polis som vigde oss och det dög!

Allt ordnade sig och Vera kunde med Gripsholm och hälsa på i hembygden.

Kända namn

Genom Frank Owen träffade Vera många av den tidens kändaste personer i Amerika. Hon nämner presidentfrun **Eleonor Roosevelt** och **Amelia Earhardt**, kvinnan som ensam flög över Atlanten, bland många, många andra.

– Men jag var tyvärr litet blyg, ler hon. Och jag kan inte nämna alla.

År 1947 blev hon änka då maken omkom i en trafikolycka.

Småningom gifte hon om sig, maken hette **Neil Warner** och han var ansvarig för det allra mesta i kommunen där de bodde i Pennsylvania.

– Han arbetade mycket, var hela tiden på kontoret och telefonen ringde alltid när han var hemma, minns hon. Han var en mycket bra man.

Själv var Vera hemmafru i båda sina äktenskap. Hon har alltid tyckt mycket om blommor och hade vackra trädgårdar kring sina hem. Så älskar hon djur och det gjorde också hennes andre man.

– Han tyckte så mycket om katter och hundar, berättar hon. Vi tog hand om hemlösa hundar, badade dem och skötte om dem tills de kunde få en ny bra ägare.

Vera lämnade aldrig bort en hund om hon inte visste att den skulle få ett bra hem. Hon kontrollerade nogg alla som kom och ville ha någon av hennes hundar.

Till Åland igen

Hennes andre man blev sjuk i cancer och avled, Vera var änka för andra gången. Det var då hon började fundera på att flytta tillbaka till Åland,

trots att svågern som var bankman ville att hon skulle stanna och erbjöd henne äktenskap.

– Nej, det ville inte jag, säger hon. Jag lämnade allt och flyttade hit, men det var nog litet ledsamt.

Under åren i Amerika besökte Vera Warner hembygden flera gånger. Hennes andre make var med en gång, hennes förste man hade aldrig tid att åka med.

Nu är hon sedan länge tillbaka i hembygden för gott. Hon har bott en tid i Mariehamn och i barndomshemmet Långsjö, nu är hon för andra gången hyresgäst i Grönvalla och trivs bra.

– Jag går och handlar tillsammans med en god vän, jag lagar min mat själv och klarar mig ganska bra, säger hon.

Intresset för djur har hon kvar, nu är det fåglarna som har glädje av hennes omsorger.

Hugo 2år och 5 månader fick en bror den 14 oktober klockan 20.13. Lillebror, som skall heta Douglas, vägde 3.665g och var 50cm lång. Föräldrar är Pia Isaksson och Kristian Aller. Familjen bor på Narmovägen i Jomala Överby. Foto: PRIVAT

Posten ger inte ut Märket-märke

■ Det är inte Posten på Åland som ger ut frimärket med fyren Märket som skall dra in pengar till restaureringen av fyrbyggnaderna. – Vi har blivit kontaktade av frimärkssamlare som har uppfattat det som om Posten kommer att ge ut frimärken med Märket på, vilket alltså inte är fallet. Föreningen Finlands fyrsällskap har producerat sina egna ”Mina frimärken”, vilket innebär att deras valda motiv finns innanför Postens officiella frimärksram för ”Mina frimärken”, förklarar posens informatör **Katja Rikberg**. (uw)

■ På lördag den 5 november sänder Radio Vega allhelgönagudstjänst från Hammarlands församling. Predikant är **Gunnevi Styrström**. Catharinakören medverkar under ledning av **Carl Micael Dan**. Sändningen börjar klockan 13.03.

(c) vill vidare med skatteövertagande

■ Centerns centralstyrelse vill gå vidare med ett åländskt övertagande från riket av viss beskattning och utreda på vilket sätt det bör genomföras. Partiets ledning höll ett öppet möte i Källbo skola i Godby i söndags och slog fast att övertagande av beskattningen är en viktig del i självstyrelsens utveckling. Cirka 30 personer kom för att lyssna på finansavdelningens jurist **Niclas Slotte** som informerade om skattegruppens slutrapport som blev klar i våras, där man undersökt möjligheter och konsekvenser vid övertagandet av vissa skatter. Presentationen av rapporten ledde till en livlig och intressant diskussion, skriver centern i ett pressmeddelande. (uw)

■ **En kvinna** har vänt sig till polisen i Mariehamn med en anmälan sedan hon uppfattat att en annan person talat kränkande om henne under förra veckoslutet.

NYANS SUDOKU Lösning på sid 16

8	1	6		5				9
	3			8	7		6	4
		7	3			8	2	
4	5	3	2					
		9	7	6			3	8
					1		4	
					9			1
	8					4		3
5	9	2			3	6		

”Hörselskada inget hinder i arbetet”

Grupparbete. Under träffen för hörselskadade utbyttes erfarenheter och tankar kring arbetslivet. Fr.v.Sten Söderdahl, Ann-Christine Johansson, Derrick Nilsson, Gunnel Sundberg, Ralf Hellman, Kristoffer Heinonen och Nils Franzas. Foto: GUNNEL NILSSON

– Även hörselskadade kan jobba som andra, man måste bara kartlägga sina behov och se till att ha tillräckligt med hjälpmedel, poängterar Klara Westerlund. Hon ledde en parkurs för hörselskadade som ordnades på Åland i helgen. Parkursen, där den ena partnern är döv och den andra hörande, lockade 13 deltagare till Havsvidden i helgen.

Bakom arrangemanget stod Ålands Hörselskadade som bjudit in kursledaren Klara Westerholm från Förbundet Finlands svenska hörselskadade. – Vi riktade oss till par i arbetsför ålder så det blev mycket diskussion om arbetslivet och hur man som hörselskadad klarar sig ute på marknaden, berättar Klara Westerholm. Under kursen lyfte hon fram olika hjälpmedel som

finns till för hörselskadade. – Man måste utgå från sig själv och sina behov. Om man inte hör så bra kan det vara svårt att fungera i en stressig och bullrig miljö där telefonen ofta ringer och många pratar. Men även det ska gå att råda bot på. Enligt Klara Westerholm är hörselvårdsassistenten en nyckelperson, men hon räcker inte alltid till för alla. – Därför är det bra att informera hörselskadade och även

deras anhöriga om hur de ska få hjälp i arbetslivet. **Utbyte erfarenheter** Kursdeltagaren **Gunnel Nilsson** är glad över kursen och hoppas att fler lär sig förstå hur en hörselskadad kan uppleva olika situationer. – Den som hör kan inte förstå hur det är att inte höra. Förståelsen på arbetsplatserna borde öka, säger hon. **JOHANNA LINDFORS** johanna.lindfors@nyan.ax

Kom ihåg

Ålands guider: Som tidigare upplyst: Stallhagen kallar till två separata informationstillfällen onsdagarna 1.11 och 15.11 (18.30 - 20.00) med tanke på kommande guidningar på bryggeriet. Meddela gärna Anki (040-778 1758) eller Göran (0400 809 203) om du avser delta. Styrelsen

Hammarlands Röda Korsavdelning: Hammarlands pensionärer och andra intresserade, onsdag 1.11 i Kattby café kl.18.30 berättar Bengt Häger om livet på Sälskär och visar bilder. Kaffeservering

Godby Rotaryklubb: Ordinarie veckomöte torsdag 2.11. på hotell- och restaurangskolan kl. 17.30. Program: Björn Wennström informerar om JC:s verksamhet.

Kvinnfolk: Välkommen på ”Öppet hus” för spelmän fredag 3.11 kl.19.00 i Öningeby museet som vanligt!

Ahveniset: Digifotokurs 5.11 kl 13-16.00 på Medis. Lärare pressfotograf Erkki Santamala. Baskunskaper om digitala kameror, bildbehandling, utskrifter och hur man bevarar sina bildfiler. Kursavgift 8 e. Tilläggsuppgifter: Erkki tel. 0400 337 316. Anmälningar senast 3.11. till Terttu, tel. 0400 324 053. Digivalokuvauskurssi Mediksen tiloissa 5.11 kello 13-16.00. Vetäjänä lehtiku-

vaaja Erkki Santamala. Perustietoja digikameroista, kuvankäsittelystä, kuvien tulostamisesta sekä tiedostojen säilyttämisestä. Lisätietoja Erkiltä, p. 0400 337 316. Kurssimaksu 8 e, ilmoittautumiset 3.11. mennessä Tertulle, puh. 0400 324 053.

ÅUF-medlemsföreningar: Kom ihåg anm. till STORMÖTET och information om aut.brandalarm och förh. av vattenläckage måndag 6.11 kl 18.30 på Berghyddan i Jomala. Anm. senast fredag 3.11 till Uffe tel./SMS 0457 342 5271 eller e-mail: info@auf.aland.fi

Eckerö marthaförening: Månadsmöte måndag 6.11 kl 13.00 i Ekergården.

Hammarlands marthaförening: Månadsmöte tisdag 7.11 kl 19.00 i Marthabo.

Geta marthaförening: Möte tisdag 7.11 kl 19.00 hos Inger i Finnö. **OBS! tiden.** Vi får smink- och stiltips av ett proffs. Välkomna.

Eckerö marthaförening. Månadsmöte måndag 6.11 kl 13 i Ekergården.

Jan Karlsgårdens vänner: Välkommen att delta i Lilla-julmarknaden på Jan Karlsgården lördag 2.12 kl 10.00–15.00. Anmälningar senast tisdag 31.10 till projektledare Marc Blumenthal, tel 040 504 79 10, e-post: marc.b@luukku.com

OBS! Det händer

- ONSDAG 1.11**

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Gun** och **Gunhild** på namnsdagen.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.** Skräckfilmen ”Grudge 2”. F-15. Filmen fick två stjärnor när den recenserades i fredagens Nya Åland.

Film
● **Röda korsgården kl 19.00.** Kenya-afton. Elisabeth Lundell berättar om barnhemmet och arbetet med aids-drabbade barn i Kisumu.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** DJ Tony.
● **Parks bar kl 21.00.** Trubaduren Richard ”Räven” Holmgren.
● **Dinos kl 21.00.** Coverbandet Made in Thailand

Sångcafé
● **Geta församlingshem 13.00.** Psalmsångscafé med Guy Karlsson och Eva Lindblom.
● **Sottunga skola kl 14.00.** Allsångscafé med Peter Karlsson och Christian Juslin.
- TORSDAG 2.11**

Dagens namn
● Kom ihåg att gratulera **Tobias** på namnsdagen.

Bingo
● **PAF Casino kl 19.00.** IFK bingo.

Bio
● **Bio Savoy kl 19.30.** Skräckfilmen ”Grudge 2”. F-15. Filmen fick två stjärnor när den recenserades i fredagens nummer av Nya Åland.

Julpaketsinsamling
● **Köpmansgatan 4 kl 19-21.00.** Julpaket till Lettland och Vitryssland tas emot.

Nöje
● **Arkipelag nattklubben kl 22.00.** Bar dj.
● **Parks bar kl 21.00.** Trubaduren Richard ”Räven” Holmgren.
● **Dinos kl 21.00.** Coverbandet Made in Thailand

Vernissage
● **Galleri Skarpans kl 18-20.00.** Fågelmålningar av Kenneth Rosenlund i olja, akvarell och blyerts.

Informationen kvar i Godby

■ **FINSTRÖM.** Sedan början av sommaren har hantverkaren **Eva Karlsson** som driver Handverket även skött turistinformationen i Godby. Kommunen är nöjd med lösningen och beslöt i

torsdags att hon får fortsätta att informera turister vid sidan av sina huvudsakliga sysslor. På det sättet upprätthålls informationen i de norråländska kommunerna. (as)

Måleri. Tanja Ahola Rothmeier med ett par av de bilder där hon renodlat motivet ur gamla fotografier.

Målandet som tidsspegel

Utställning

Lite drag av spaning efter den tid som flytt kan man ana i det måleri som Tanja Ahola Rothmaier, från Stockholm, nu visar i en utställning i Kakelhallen i Mariehamn.

Tanja Ahola är född och uppvuxen i Eskilstuna, men hennes föräldrar kom från Finland. De tillhörde de många som på sextioalet sökte sig till Sverige för att finna arbete och utkomst. Tanja Ahola säger att hon undrat lite över vad det var som fick så många att flytta till Sverige och hon har i bilder med motiv både från sin barndoms Sverige och från Finland återvänt till den tiden.

Gamla album

Ur gamla fotoalbum med

svart-vita bilder, där hon själv också figurerar, har hon tagit bort bakgrunden, renodlat motivet och gjort stora målningar för att bättre kunna ställa motivet i fokus.

– Var vi egentligen så glada som vi ser ut på fotografierna, undrar hon utan att riktigt kunna ge något svar.

Underlägg

Renodling och fragment, utsnitt ur verkligheten finns också i en serie målningar där hon använt pappersunderlägg, de spetsliknande underlägg som fortfarande allmänt används som tårtunderlägg och som man i mindre format i en del länder lägger mellan kaffekoppen och fatet, eller under tårtbitar som serveras på bättre caféer.

Riktigt varför hon valt att måla dessa mönstrade genom-

brutna underlägg vet hon inte, men säger att de bitit sig fast och att hon egentligen skulle kunna måla dem i oändlighet.

Utsmyckningar

Tanja Ahola är utbildad på Konstfack och har en hel rad av egna utställningar och samlingsutställningar bakom sig. Hon har också gjort utsmyckningar för Röda Korsets sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus i Stockholm.

På heltid kan hon dock inte jobba med sin konst.

– Nej, jag har nog et annat arbete också för att kunna frösörja mig, säger hon med ett leende.

Någon anknytning till Åland har hon inte, men hon har varit här tidigare och började sedan höra sig för om möjligheten att ställa ut. Via **Mervi Appel** på Mariehamns kulturbyrå fick hon höra om Kakelhallen,

Mönster. Underlägg i papper har inspirerat konstnären till en hel serie målningar.

som hon tycker är en alldeles utmärkt utställningslokal.

Vernissage är det på torsdag kl. 17-20 och utställningen i Kakelhallen kan ses till den 2 december.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

Fågelmotiv direkt ur naturen

Utställning

Ugglor och tranor är favoritmotiven, men mycket annat finns också i den kollektion med fågel- och naturmotiv som Kenneth Rosenlund nu visar på galleri Skarpans i Mariehamn.

Om Kenneth Rosenlund låter bekant så har det sin naturliga förklaring. Det är bara två år sedan han senast visade fågelmotiv på Skarpans. Han är dock en mycket produktiv målare och därför är de verk han nu visar upp helt nya.

Rosenlund är född och uppvuxen i Närpes i Österbotten 1981. År 1997 höll han sin första egna utställning och sedan dess har det bara gått framåt.

Han har bland annat valts till årets fågeltecknare av Bird Life Finland. Senast ställde han ut i Karis. Just nu håller han på att flytta från Närpes till Pargas. Konsten är numera en heltidssyssla.

Skisser med kikare

Kenneth Rosenlunds fåglar är mycket naturtroget återgivna och det har sin förklaring i det sätt han valt att arbeta på. Han målar varken ur fantasin, efter fågelböcker och använder inte kamera.

– Jag gör alltid skisser på fåglarna ute i naturen med hjälp av tubkikare. De omgivande miljöerna kan jag arbeta friare med, men fåglarna bygger alltid på skisser.

Vill man förvissa sig om det-

ta så visar han gärna de skissböcker som han har med sig till Åland.

Målar ute

I utställningen på Skarpans visar han både oljemålningar och akvareller. Bland akvarellerna finns, utöver fåglarna, också en serie med landskap.

– Dem målar jag alltid på plats, säger Rosenlund.

Ugglor återkommer i många varianter och en mäktig oljemålning från en trandans visar att hans andra favoritfågel är tranan. Att de av många illa omtyckta skarvarna också kan vara vackra fåglar visar han också i ett motiv med två skarvar, den ena skissad på Åland, den andra i Åboland.

Utställningen har sin vernis-

Fågelmålare. Kenneth Rosenlund har återkommit till Åland med en ny uppsättnings fågelmotiv, bland annat visar han dansande tranor. **Foto: ERKKI SANTAMALA**

sage på torsdag kl. 18-20 och utställningen på Skarpans pågår till den 25 november.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

notiser

Intermezzokören ger konsert

i S:t Görans kyrka i Mariehamn på fredag, den 3 november, kl. 19 och på lördag vid samma tid i Saltviks kyrka. Intermezzokören har gått från att vara en gospelkör över pop och visa till en klassisk repertoar. Detta är nu den första konserten i den stilen, berättar körens ordförande **Camilla Hägglund**.

Kören leds numera av **Christian Juslin** och man har inför konserten också hållit körträningar med **Björn Blomqvist**. I konserten bjuder man bland annat på den vackra satsen "La Cimosia" ur Mozarts requiem, "Miserere" av Gregorio Allegri och Gabriel Faurés "Cantique de Jean Racine".

Som solister framträder **Jens Palmqvist** och **Christian Juslin**.

Enligt Camilla Hägglund skulle konserten ha getts också i Tomas kyrka i Helsingfors redan förra helgen, men det framträdandet måste skjutas upp eftersom stormen hindrade färjan till Helsingfors att lägga till på Åland. □

Pianisten Alie Lindberg-

Larsens flygel vill kulturförningen Katriona ha deponerad i Önningsbymuseet efter att den renoverats och satts i spelbart skick. Förningen har erbjudit sig att ta svara för renoveringen. Landskapsregeringen ställer sig positiv till föreningens initiativ till en insamling för att bekosta renoveringen eftersom det i donationen från 1983 förutsattes att flygeln skulle användas. Renoveringen skall också ske i samråd med museibyrån.

Beträffande förslaget att deponera flygeln i Önningsbymuseet tar man i detta skede inte ställning. Landskapsregeringen konstaterar att familjen Isacsson, som deponerade flygeln hos museibyrån ville att den i första hand skulle uppbevaras i Kastelholms slott. Slutligt beslut om placeringen tas när renoveringen är klar. Beslutet fattades på enskild föredragning av kulturminister **Camilla Gunell**. □

Ålands filminstituts bildfest för barn

som arrangeras under nästa vecka bjuder, utöver filmvisningar och föreläsningar, också på en rad olika workshoppar. Där ges barn och ungdomar möjlighet att pröva på olika filmrelaterade aktiviteter under professionell ledning. Inga förkunskaper grävs, tanken är att bekanta sig med hantverket och ha roligt samtidigt. Till vissa av workshopparna finns ännu lediga platser, och projektledare Minna-Lotta Blomqvist vill nu uppmana alla som ännu inte har anmält sig att göra det senast på torsdagen 2. november per e-post filminstitut@aland.net eller telefon 0400-991700. □

Kultur och kongress likvärdiga

Ingen särskild kulturkoordinator aktuell för kk-huset i detta skede

Åsikter. Britt Lundberg menar att man nu skapar utrymmen för en aktiv kulturverksamhet, men att landskapsregeringen inte kommer att driva den. Inga-Lill Rögård vill gärna ha en servicefunktion för kulturverksamheten i huset. Enligt Nils Lampi skall kulturen och kongressverksamheten handhas likvärdigt.

Byggbesluten är fattade och de förberedande arbetena på kultur- och kongresshuset i Mariehamn har kommit i gång. Nu gäller det att ge huset ett innehåll. Utgångspunkten för Hotel Arkipelag, som skall sköta driften, är att kongress- och kulturdelen skall handhas likvärdigt.

Kansliminister **Britt Lundberg** (c) som varit ordförande i kk-huskommittén konstaterar att kommitténs uppgift nu i praktiken är fullbordad och att den kommer att avvecklas. Det driftsavtal som man slutit och där försäljningen av kongresshotellet ingår som en del skall garantera driften och verksamheten i huset. Hon menar att man nu skapat utrymmen som ger förutsättningar för en aktiv kultur- och kongressverksamhet, men att landskapsregeringen inte direkt kommer att blanda sig i driften och innehållet i verksamheten.

I avtalet ingår dock garantier för att olika kulturföreningar skall kunna beredas möjlighet att utnyttja utrymmena till en fastställd hyra.

Samarbete

Britt Lundberg betonar vikten av ett aktivt samarbete mellan olika kulturföreningar när det handlar om att utforma husets kulturella innehåll.

– Vi skapar utomordentliga utrymmen för kulturverksamheten, nu gäller det att fylla dem.

Nils Lampi, vd i Wiklöf Holding, konstaterar för sin del att man från Arkipelags sida är inriktad på att skapa en aktiv verksamhet i huset. Som ett led i den strategin ingår också anställningen av **Ann-Louise Djupsund** som vd för Arkipelag från början av december.

Enligt Lampi skall hon bilda något av ett radarpar med **Henrik Nordström** som svarar för marknadsförings- och säljarbetet.

– Omedelbart när avtalet var klart hade lades information med skisser av huset ut på internet och den första kongressen är redan såld till sommaren 2008.

Skall ge service

Lampi betonar att man från Arkipelags sida är inriktad på att ge all den service som olika arrangemang kräver, oberoende av om det handlar om kongresser eller kulturevenemang.

– Vi skiljer inte på kulturen och kongresserna, fastslår han.

Någon speciell kulturverksamhet i husets egen regi kom-

mer man inte heller att bedriva. Men finns det intresse av att förlägga kulturevenemang till huset så ställer man upp med all service som krävs. Möjligheterna att arrangera kulturaktiviteter i huset kommer att finnas med i marknadsföringen parallellt med försäljningen av kongresserna.

Ätminstone i detta skede finns, enligt Lampi, inga planer på att anställa någon särskild person för att specifikt ansvara för eller koordinera kulturaktiviteterna.

Liksom Lundberg betonar han vikten av att arbeta tillsammans med kulturföreningarna och andra aktörer.

– Det här handlar ju inte bara om Arken. Kk-huset skall tjäna hela Åland, säger han.

Kulturservice

Inga-Lill Rögård, ordförande i Ålands sång- och musikförbund, som varit en av de starka pådrivarna för kk-husbygget menar för sin del att det nog kommer att behövas någon form av koordinerande funktion speciellt för kulturaktiviteterna även om det sker i nära samarbete med kongressidan.

– I ett tidigare skede ville ju

Skall fyllas. Kultur- och kongresshuset byggs nu och snart skall utrymmena fyllas av en blandning av kulturaktiviteter och kongresser. Skissen på den stora konsert- och kongressalen från den danska arkitektbyrån.

Nordens institut komma in i huset i huset och då kunde institutet ha svarat för detta. I synnerhet under **Stefan Simonsens** tid blev ju institutet en stark faktor i det åländska kulturarbetet.

Nu är kk-huset inte längre aktuellt för institutet, men Inga-Lill Rögård säger att hon fortfarande tycker att huset måste få en serviceverksamhet på kulturområdet, ett slags träffpunkt i stil med de finlandssvenska "luckorna" som finns i bland annat Åbo och Helsingfors. Platser där man kan få information om aktiviteter, boka biljetter, med mera.

– Om varken landskapet eller Arkipelag har möjlighet att upprätthålla något sådant så borde kanske vi inom kulturorganisationerna gå i hop och

försöka åstadkomma någonting gemensamt, tillägger hon.

Att kk-huset behövs är även Inga-Lill Rögård fast övertygad om.

– Det redan finns konserter inbokade i huset till år 2008, noterar hon.

JAN KRONHOLM
jan.kronholm@nyan.ax
tfn 528 466

SÄLJES i befintligt skick

En av våra "redaktionskärror" skall nu säljas.

Hon har varit en bra vän på vägen men nu har en yngre förmåga kommit in i "stallet" så det är dags att börja tjäna någon annan.

Kanske det uppstår ett tycke mellan er två så var inte blyg utan lämna ett bud.

**FIAT UNO 1,1 i.e.S
50 hk 3-D 1996**

Bensin
Manuell 5-växellåda
Körd: 119.500 km
Besiktad 15 maj 2006
Sommar-/vinterdäck på fälg
Radio-kassettspelare

Pris:

10000€
eller högstbjudande

Vill du veta mera, kontakta YD Stefan Norrgrann,
tel 528 447 eller e-post: stefan.norrgrann@nyan.ax

Hej alla hurtbullar!

Du kommer
väl ihåg att
lämna in ditt
Motionskort,
som pågick
från 1.9 till 31.10!

**SISTA
INLÄMNINGS
DAG
MÅNDAG 6
NOVEMBER**

Vinn
presentkort
värt

150 € Nya Åland

Barnsidan

Barnsidan finns i tidningen varannan vecka. Vi vill gärna visa upp fina barnteckningar, serier, dikter och fotografier, och därför vill vi att alla barn skickar in dem till oss eller lämnar dem i Nya Ålands postlåda som finns utanför vårt tidningshus på Uppgårdsvägen 6.

Har du frågor eller tips ska du ringa till Monica Fogelström, tfn 23444, eller e-posta monica.fogelstrom@nyan.ax

KAN DU DEKORERA ISABELLAS FÖDELSEDAGSTÄRTA?
VAD FYLLER HON? FÄRGLÄGG GÄRNA!

DOCKAN SKA UT OCH SOVA I KYLAN.
KAN DU KLÄ PÅ HENNE VAD HON BEHÖVER
I RÄTT ORDNING?
AV DE BOKSTÄVER SOM BLIR KVAR KAN DU
BILDA HENNES NAMN!

Unga storfiskare

Har ni tänkt på att också barn kan vara med i fisketävlingen Nyan-Nappet!

I juniorklassen kan alla som är 14 år och yngre delta.

Slutsegraren i juniorklassen vinner en mobiltelefon från Sonera, värd 300 euro.

Här är några av de juniorer som rapporterade sina fångster, de kommer flera på nästa Barnsida.

Melvin Häggblom 5 år från Godby, fångade en gädda som vägde 5,4 kg och var 98 cm lång.

Oskar Jansson 8 år från Sund, fångade en gädda som vägde 6,2 kg och var 93 cm lång.

Värmande filt av flinka fingrar. Två filtar av det här slaget, som Solveig Jansson och Anja Jansson, visar upp ska skickas till barnhemmet och sjukhuset Rivne i Ukraina. Sune Häggblom ska åka dit med insamlade medel senare i november och tar då filtarna med som handbagage.

Stickar för att hjälpa andra

Tryggve, som i trygg vän, hette den första Hjälpjössen som Pirkko Brandt stickade.

Numera är även syföreningen vid Jomala församling involverade. Vid sidan av varma filtar stickas nu också små mjuka kaniner – allt för att göra det lättare för dem som har det svårt.

För några veckor sedan såg **Pirkko Brandt** ett finländskt tv-program där Hjälpjössen, eller "Apupupu" som den heter på finska presenterades. Jössarna skickas, via Finlands Röda kors hjälpsändningar, till barn

som traumatiserats av en svår chock både i Finland och utomlands.

– Det träffade mig i hjärtat, klart man vill försöka hjälpa barn som kanske är fattiga, ensamma och sett krigets fasor. Sedan när jag såg hur mina egna barnbarn ville leka och krama jössen jag stickat, trots att de hade andra lek-saker, förstod jag att det var en bra sak. Det var nog meningen att jag skulle se det där programmet, säger Pirkko Brandt, och berättar att jössen upplever något av en boom även i riket.

– Också bland unga och pojkar, som lär sig sticka på slöjden, säger hon.

Tar bara några timmar

Pirkko Brandt kontaktade Röda korset på Åland, översatte beskrivningen av hur man stickar en jösse till svenska och frågade sedan syföreningen i Jomala om man var intresserad – och det visade det sig att man var. Redan efter en vecka finns åtminstone sex nya Hjälpjössar på plats då föreningen har träff i Jomala församlingshem.

Maj-Lis Blomqvist syr som bäst ihop fram och bakstycket

på en jösse i Ålands flaggas färger.

– Det har tagit ungefär fyra timmar att komma såhär långt. Men då saknas nosen och ögon ännu, säger hon.

ANNA BJÖRKROOS
redaktion@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax
tfn 528 469

Så stickar du en Hjälpjösse

Du behöver yllegarn, stickor, vadd, stoppnål och sax.

Framsida

- Lägg upp tio maskor för kroppsdelen.
- Sticka tio varv slätstickning.
- Byt till byxgarn och sticka 30 varv slätstickning.
- Lämna benet på stickan och lägg upp och sticka en likadan till på samma sticka.
- Slätsticka 16 varv så att benen hänger ihop (alla 20 maskorna).
- Byt till garn, det som ska bli tröja, och sticka 24 varv rätstickning.
- Byt tillbaka till "kroppsfärgat" garn och slätsticka 20 varv för huvudet.

Öron

- Sticka åtta maskor, avsluta de följande fyra maskorna och sticka de sista åtta maskorna.
- Lämna tillsvidare maskorna för det andra örat på en sticka eller en hjälptråd. Slätsticka nio varv.
- Minska i örat på följande varv: sticka en maska vanligt, sticka ihop två maskor, sticka två maskor vanligt, sticka ihop två maskor och sticka sista maskan vanligt.
- Sticka tre varv och börja sedan minska igen: sticka en maska, sticka ihop två maskor, sticka ihop två maskor, sticka sista maskan vanligt.
- Sticka ett varv och maska sedan av. Sticka andra örat på samma sätt.

Baksida

- Sticka på samma sätt som framsidan. Sy ihop fram-

och baksidorna kring huvud och öron.

Armar

- Plocka åtta maskor på axeln på tröjans fram- och baksida (sammanlagt 16 maskor).
- Rätsticka 20 varv med tröjgarn, hela tiden rätstickning.
- Byt till "kroppsfärgat" garn och slätsticka ytterligare tio varv och maska sedan av. Sticka den andra armen på samma sätt.
- Sy ihop delarna jössen, men lämna en öppning i sidan så den går att fylla. Stoppa jössen vadd så den blir mjuk och kramgo.
- Brodera ett glatt ansikte.

Halsduk

- Lägg upp fem maskor.
- Sticka tills halsduken är cirka 30 centimeter lång. Maska av.
- Lägg halsduken runt Jösses hals och spänna fast, samtidigt formas då jössens hals. Sy noga fast halsduken i nacken.

Vill du ge bort din Hjälpjösse? Posta till Finlands Röda Kors logistikcentral på adressen FRK, Kalkun Kehätie 4, 33330 Tammerfors.

Pirkko Brandt spred intresset för Hjälpjössen också på Åland. Jössen har vänner och släktingar på olika håll i världen. Hans finskspråkiga kompis heter Apupupu och kusinen i Australien är nallen Trauma Teddy.

LUNCHBUFFÉ

måndag-fredag 11.00-14.00

Onsdag 1.11

Oxrollader m. gräddsås, GL
Pocherad fisk, persiljesås, GL
Purjolökspaj, L

Salladsbord, 3 varmrätter,
kaffe 8,50€

Akipelag

Strandgatan 31, tel. 24 020
www.hotellarikipelag.com

FARSDAG

Söndag 12 november

FÖRETAGARE
pass på och tipsa
alla "barn" om dina
erbjudanden!

Du kommer
väl ihåg
din pappa!

Nya Åland kommer ut
med ett farsdagstema
onsdagen den 8 november.
Annonssjopp är måndagen
den 6 november.

Tel. 23 444 annons@nyan.ax

nyan.ax

Ring och tipsa!
0457-313 4444

**Gör
ditt hem
trivsamt!**

**FÖNSTER
och
DÖRRAR**

Nils Fagerström
0400 513 234

Våra fina erbjudanden TORSDAG – LÖRDAG

Inre stek

av gris

_____kg **7,50**

Lövbiff

av nöt inre stek

_____kg **11,50**

Inre grisfilé

PIRKKA ca 500g

_____kg **10,90**

Laxfilé benfri

Norge

_____st **11,75**

Potatisgratäng med ost

PIRKKA 750g dj. (3,58/kg)

_____pås **2,69**

Prostens ost

_____kg **9,50**

Gröna Vindruvor

Italien Rico

_____kg **2,49**

PLUSSA

-erbjudande

HÖNSÄGG

Finska 10 st

_____pkt

(utan Plussa-kort kort 1,19/pkt)

0,79

MÅNADENS SPECIAL:

"Nyhet"

**Coca Cola
Zero**

1,5 l inkl. pant 0,40

2,25 /st

Lapin Kulta

Mellanöl, 6-pack (2,70/l)

inkl. pant 0,60

5,99 /st

STÄNGT LÖRDAG 4.11

Citylivs
MITT I STA'N

TEL: 12 155 ♦ VARD. 9.00-18.00 LÖRD. 9.00-15.00

Fakta Det här är Halloween

Halloweenfirandet uppkom på Irland i de förkristna keltarnas traditioner. Man hade då året indelat i två årstider, sommar och vinter. Den sista oktober var sommarens sista dag och den första november tog vintern vid. Enligt keltarna hälsade dödsjuden Samhain under vintern och Samhain betyder just "sommarens slut". Den 31 oktober samlade Samhain ihop själarna av alla de som dött under året för att överlämna dem till himmelriket. Enligt keltarna ledde detta till att de döda var extra närvarande just denna dag. För att blidka de goda andarna ställde man ut mat och för att skrämman de onda eldade man bränsor och skrek magiska ord. När Sankt Patrick inledde den

kristna missionen på Irland år 433 blev Samhain gradvis en kristen fest. Det beslutades att "All Hallows Day" skulle firas den första november och "All Hallows Eve" kvällen före, den 31 oktober, som så småningom började kallas Halloween. Ungdomarna i Irland tog traditionen till en ny nivå genom att klä ut sig och leva rövare för att skrämman de onda andarna. Fenomenet "trick or treat" eller "godis eller bus" är dock något som vuxit fram på senare tid. Ungdomar och barn springer då runt och knackar dörr och ber om godis. Halloweenfirandet spred sig till USA under 1700-talet genom skotska och irländska invandrare. Till Sverige och Finland tog det sig under början av 1990-talet.

Vackra hattar. Gunilla Lindros-Friman är extra stolt över sina fina hattar på Bazar.

FastighetsKonsult RFM

STRANDGATAN 10. TEL 29 066

– ledande mäklare och fastighetsvärderare –

Bostadshus, med österläge mot Ämnäsviken, Finström

Huset uppfört 1952, tillbyggt 1969 och renoverat i flera etapper.

Tomten består av tre fastigheter med en totalareal om 5 730 m² med ca 70 m rågräns mot tillandning/strand med österläge.

Husets totala våningsyta utgör ca 320 m² och inrymmer hall, allrum, vardagsrum matsal, kök, tre sovrum, klädkammare, badrum, hobbyrum, groventré, wc, tvättstuga, bastu, pannrum och förråd/fd poolrum i nedre våningen. Övre våningen inrymmer hall, två sovrum, skrubbar och wc.

Vattenburen centralvärme från oljepanna.

Fristående, renoverad gäststuga vid stranden.

Huset är i behov av vissa åtgärder enligt besiktningsprotokoll.

Tillträde 15 december eller enl. överenskommelse.

Utgångspris: 190 000 €. Förfr: Markus Fellman

Egnahemshus, Vestanträsk, Finström

Huset är uppfört 1970 i ett plan. Totala byggnadsytan är ca 182 m² och bostadsytan är ca 120 m² och ekonomiytan är ca 62 m².

Bostaden inrymmer vardagsrum, 3 sovrum, kök, hall, badrum och bastu.

Ekonomiavdelningen inrymmer matkällare, grovkök, klk, förråd och rymligt garage.

Stor täljstensspis i hallen. Eluppvärmning. Kommunalt vatten.

Fristående förrådsbyggnad.

Tomten är 2.700 m² stor. Ledigt omgående efter köpslut.

Utgångspris: 70.000 €. Visning enligt överenskommelse. Förfrågningar: Roger Karlsson

Intresserad av våra övriga objekt?

Besök oss på www.fk.aland.fi

Ny hatt till Halloween

Igår kväll firades Halloween. Men många skjuter upp firandet till närmaste helg.

Nyan kollade i leksaksbutikerna vad som gäller i år, och vår prao Kira Casén ger lite tips om hur man kan klä ut sig.

Halloween har under åren blivit en allt större tillställning. Om kvällarna kan man se spöken, häxor och monster springa omkring och tigga godis.

De äldre ungdomarna brukar skjuta upp firandet till närmaste helg. Det anses respektlöst av vissa eftersom firandet då infaller samtidigt som Alla helgons dag.

Rustar

Respektlöst eller inte, Halloweenfirandet är en stor glädjespridare i höstmörkret, och leksaksbutikerna rustar upp ordentligt inför Halloween.

– Vi köper in massor med dräkter, peruker, smink och andra saker, berättar Anneli Åkerblom och Josefin Klintberg på Lekplaneten. Under Halloween har vi sju sektioner i butiken fyllda med enbart Halloween-saker, fortsätter de.

Nya hattar

Gunilla Lindros-Friman på Bazar berättar att hon brukar beställa in saker redan i april.

– Det är svårt att säga vad som är populärast men peruker går åt väldigt mycket, men också naglar, spindelnät, masker och olika sorters krämer. I år har jag också beställt in många vackra hattar, säger hon och visar stolt upp olika hattmodeller.

Stått stilla

Kicki Koskinen på Dillen berättar att det verkliga lyftet för halloweenförsäljningen kom för några år sedan.

– Efter det gick försäljningen ner och nu har den stått stilla ett tag.

Några speciella ålderskillnader märker inte försäljaren Therese Helsing, också hon på Dillen.

– Nej, vi har alla åldrar som kunder.

Extra äckliga

Det som verkar gå åt mest i

Stora och små. Therese Helsing säljer dräkter och tillbehör till både stora och små på Dillen.

alla tre butikerna är de extra äckliga maskerna och dräkter. Öckså ansiktsfärger och olika typer av huvudbonader är populärt. Om du ska ordna en halloweenfest kan det också löna sig att ta en sväng förbi butikerna då vissa av dem också säljer festtillbehör.

Lysande horn

För mig handlar inte dräktplanerandet om att bli oigenkännlig. Jag gillar förklädnader med mycket tid och tanke lagd bakom. I år har jag hittat en personlig favorit i djävulsdräkterna med tillhörande lysande horn, verkar kunna bli ett lyckat och originellt koncept.

Oavsett vad just du har valt att klä ut dig till kan jag garantera att du hittar vad du söker i någon av leksaksbutikerna. Vill du bara klä ut dig lite lätt kanske lite vitpuder och låtsasblod räcker.

Vill du däremot gå ut hårt och vara oigenkännlig kanske du ska satsa på en draculakåpa i kombination med svarta kläder och en hemsk mask?

Söt prinsessa?

Eller så kan du ju gå helt åt andra hållet och bli en söt prinsessa eller prins. Det finns dock inte bara klassiska

Kvastar och masker. Anneli Åkerblom och Josefin Klintberg visar upp några saker ur utbudet på Lekplaneten.

och originella saker. Vad sägs till exempel om glitterblod, så som du kan klistra på huden, hårspray med färg eller en kräm som får dig att se gammal ut?

Valet är ditt och utbudet stort.

KIRA CASÉN (prao)

Foto: STEFAN ÖHBERG
stefan.ohberg@nyan.ax

Sport

Ask på tak i finalen

FOLKRACE. 18 seniorer och fem juniorer från de åländska folkrace-gänget drog i helgen över till den svenska sidan för att möta MK Orion i en klubbkamp i Rimbo. **Leif Ask** direktkvalificerade sig till a-finalen men där hamnade han på tak nästan omgående. **Kenneth Lomfalk** var också ytterst nära att nå final. Det blev lottdragning om den sjätte och sista finalplatsen. Men Lomfalk drog nitlotten. Vann gjorde **Magnus Lund** i en Opel.

På juniorsidan var ålänningarna bra framme. **Fredrik Söderlund** ledde finalen från och till men fick se sig omkörd av hemmaföraren **Adam Olin**. **Jonas Danielsson** slutade trea och **Jesper Karlsson** kom på femte plats.

Åse Ask berömmar de åländska juniorförarna.

– De hade sånt tempo, säger hon. (be)

Wikström återvald som ordförande

BOWLING. Ålands bowlingförbund höll höstmöte 30 oktober och **Carl-Johan Wikström** återvaldes som ordförande. För avgående styrelsemedlemmar återvaldes **Ingvar Engblom** (MPF) med **Rolf Eriksson** (Baccus) som ersättare (ny).

I stället för avgående **Jens Kvarström** invaldes **Mats Rosberg** (IFK) med **Stefan Holmqvist** (Komet) som ersättare (ny).

Med ett år kvar i styrelsen finns även **Robert Kvarnström** (BCC) och **Michael Jacobsson** (Käglan) Till revisorer för 2007 valdes **Charles Nylund** (ersättare **Kurt Wickström**) och **Bror Myllykoski** (ersättare **Ingegerd Falk**). (be)

Öhman tillbaka i landslaget

INNEBANDY. Hannes Öhman återfinns i den landslagstrupp som landslagstränaren **Petteri Nykky** tagit ut till Euro Floorball Tour som spelas i Esbo 10-12 november då Finland möter Sverige, Tjeckien och Schweiz. Öhman har spelat 85 landskamper i sin karriär vilket resulterat i 63 mål och 30 målgivande passningar. Klubbkamraten från Storvreta **Mika Kohonen** är givetvis också uttagen. Han har gjort 89 landskamper och har ett poängkonto på 53 mål och 97 assist. Tre debutanter finns med i truppen: **Simo Korteniitty** (Gunners), **Jussi Kosola** (Erä) och **Tedy Salutskij** (Oilers). (be)

”Daja” fick full tid mot Öster

FOTBOLL. Daniel ”Daja” Sjölund spelade hela matchen på Djurgårdens mittfält då DIF i måndags besegrade Öster med 2–0 på Stadion i Stockholm. Målskyttar var **Mattias Jonsson** och **Lance Davids**.

I och med segern lever ännu DIF:s hopp vad gäller spel i Royal League. (be)

Ghazi fortsätter i HJK

FOTBOLL. FC Viikingit och AC Oulu är nykomlingar i Tipsligan nästa säsong. Nu har bägge lagens tränare förlängt med två år. **Harri Kampman** fortsätter träna Uleåborgs-laget medan **Jari Europaues** har hand som vikingarna från Helsingfors i två år till.

Årets stjärnskott i Tipsligan, HJK:s anfallare **Farid Ghazi**, har skrivit på för ännu ett år i Helsingforsklubben. (be)

Dietist Maisa Remmer:

Glöm alla modedieter!

Glöm modet! Elva elever ur löparskolan lyssnar intresserat på Maisa Remmer som inte nog kan påpeka hur viktigt det är att äta allsidigt och regelbundet. Glöm alla modedieter och tugga maten ordentligt! Foto: JONAS EDSVIK

MOTION. Nya Ålands löparskola fick i går besök av näringsfysiolog och dietist Maisa Remmer som säger att man ska glömma alla modedieter.

Allsidig kost på regelbundna tider är vad som får människan att må bäst.

Det går knappt att öppna en tidning i dag som inte ger sina läsare tips om GI-, Aktins- och stenåldersdieter. För att nämna några.

– Inget pekar på att till exempel GI är något att stödja sig mot. Det är en av de modeflugor som kommer och går och ingen av metoderna har varit överlägsen vanligt, sunt tänkande, säger Maisa Remmer.

Hon verkar främst vid Ålands hälso- och sjukvård som näringsfysiolog och dietist.

– Alla pratar om kost, men det prioriteras inte inom vården, konstaterar hon.

Inför träffen har eleverna fått ställa frågor som rör sig om allt från småtande till hur man i kosten sänker sitt kolesterolvärde. Ständigt återkommer Remmer till nyckeln i vad som är bra för människan.

– Ät allsidigt och regelbundet!

”Bara skrönor”

Hon passade på att avliva en del andra myter. Som när **Britt-Marie Lundberg** undrar hur det egentligen ligger till med det där folk brukar säga om att man inte ska äta efter klockan 18.00 på kvällen.

– Det är bara skrönor. Det finns inget vetenskapligt underlag för det, avfärdar Remmer.

Inte heller tror hon på hälsokostpiller som utlovar viktminskning.

– Nej, ingen fungerar. Det är ytterst få studier gjorda och de som är gjorda visar inte på någon effekt. Men det finns en bantningsmedicin på kommande som kommer att gå på remiss via läkarna. Studierna är inte riktigt klara där än.

För dem som lider av olika åttörningar är självbilden viktig.

– Det handlar egentligen inte om mat, utan om att lita på sig själv och våga äta. Även om man är rädd, måste man våga äta sådant som skapar ångest. Känner du dig ensam måste du söka hjälp och få diagnosen ställd, det kan hända att du inte kommer ur det själv.

Gröt till lunch

Läkarna vid ÅHS skriver ut remisser till dem som behöver hjälp på vägen.

– Många känner skuld-känslor och att ingen förstår, men det finns hjälp! Det gäller att lära sig förstå vad som är normalvikt och acceptera det. Man ska inte jämföra sig med kurvor och BMI, det är generella mått. Varje människa är en individ.

Alla bör inleda sin dag med en stadig frukost som täcker 20–25 procent av det dagliga intaget.

– Ska jag våga tjata om gröten? säger Maisa Remmer med ett skritt.

Även som lunch är gröt och ett par mackor ett utmärkt alternativ som går snabbt.

– Det får gärna vara protein på smörgåsarna, annars blir man snabbt hungrig igen och då blir man

kanske sugen när det bjuds på något gott till kaffet.

Klockan stressar

Många har i dag bara en halvtimme lång lunch, vilket bekymrar henne.

– Att göra sin lunch dagen innan kräver planering och att köpa från butiken under lunchen gör att man förlorar tid, måste stressa i sig maten och sedan får ont i magen. Och att gå ut att äta hinner man inte på 30 minuter. Ibland gör systemet att vi inte mår bra, säger hon och tillägger:

– Vi är väldigt stressade i dag. Människan kom först, sen klockan.

När hon avslutar sin föreläsning gör hon det med en uppmaning:

– Njut av maten! Ät! Och äter du för mycket, motionera bort det!

Fyra nya ansikten i Nyans löparskola är **Britt Marie Jansson** 49 år, **Lili-Ann Sundström** 52 år, **Sanna Jansson** 20 år och **Ulrica Johansson** 19 år.

– Jag springer aktivt men ville lära mig mer om mat och få inspiration och idéer, säger Jansson som sprungit i 15 år.

– Det var en jobbkompis och jag som började, men nu är det bara jag som håller på. Det är skönt att få tänka själv och rensa tankarna.

En bollidrottare

Sundström började för 12 år sedan och kom med även hon för att bredda kunskaperna.

– Jag vill lära mig mer om till exempel kost och teknik. Man kommer sig inte för själv, utan lunkar på.

Klasskamraterna Jansson och Johansson anmäl-

Hjälp finns. Dietist Maisa Remmer säger att många känner skuld-känslor för sina matvanor, men att hjälp finns. Foto: JONAS EDSVIK

de sig när de såg att det fanns platser kvar.

– Jag är mest annars en bollidrottare som spelat badminton, fotboll och innebandy. Jag tänkte att det här kunde vara intressant, säger Jansson.

Johansson har nyligen inspirerats.

– Vi har hållit på med motionskortet (Nyans mo-

tionskampanj, reds. anm.) i skolan och jag har börjat springa mer den senaste tiden.

Nästa vecka får eleverna bland annat lära sig mer om hur de ska klä sig när hösten och vintern rasar som allra argast.

MALIN TILLSTRÖM
malin.tillstrom@nyan.ax
tfn 528 478

IFK Mariehamn riskerar tappa Gabriel Petrovic

Har sökt plats vid Naprapathögskolan i Stockholm

Väntar besked. Gabriel Petrovic har sökt plats vid Naprapathögskolan i Stockholm och får besked om han blivit antagen 1 december. Så framtiden i IFK Mariehamn är osäker. "Inget är klart ännu, men vi får se hur det blir", säger Petrovic om framtiden. Här är Petrovic i en höjdduell vid ligapremiären i Jakobstad.

Foto: ERKKI SANTAMALA

FOTBOLL. Gabriel Petrovic kan vara förlorad för IFK Mariehamn. Petrovics framtid i klubben är osäker. Mycket hänger på om han kommer in i Naprapathögskolan i Stockholm eller inte.

– Jag får besked 1 december, säger Petrovic till Nyan.

Gabriel Petrovic har gjort succé i IFK Mariehamn. Ex-AIK:arens livsfarliga hörnor har varit ett adelsmärke. Men om det blir en fortsättning i IFK är väldigt oklart. Precis som mittfältskollegan **Mika Niskala** har Petrovic planer på att börja studera. Drömmen är att bli naprapat och jobba med människor som har problem med rygg, leder och muskler. Gabriel har sökt plats på Naprapathögskolan i Stockholm. Den 1 december får Petrovic besked om han blivit antagen.

– Vi får se hur det

Fakta

Petrovic

Namn: Gabriel Petrovic.

Längd: 182 cm.

Vikt: 82 kilo.

Antal ligamatcher: 22.

Antal ligamål: 1.

Antal målgivande passningar: 7 (tvåa i ligan).

Antal stjärnor i IS stjärnliga: 12 (mest i IFK tillsammans med Mika Niskala).

blir. Jag är lite tudelad, säger Petrovic.

Petrovic säger att han kommer att ta en beslut inom en snar framtid om det blir fotboll eller skolbänken nästa år. De senaste åren har det varit ett väldigt stort intresse för naprapatutbildningen i Stockholm. Skolan har haft mellan 250 och 350 ansökningar per år.

– Jag måste ta ett beslut hur det blir, säger han om sina framtidsplaner.

Klart är att han trivs på ön

trots att han är uppvuxen i den svenska huvudstaden.

– Det har varit en omställning från Stockholm men jag har kommit in bra både i laget och på jobbet.

IFK:s slutplacering i Tipsligan blev en femte plats. Mycket tack vare lagets fina avslutning på säsongen menar Petrovic. För serien var ytterst jämn väldigt länge.

– Jag tror vi har överraskat många, även oss själva.

● **Har du några anbud från andra klubbar?**

– Nej, det har jag inte.

Mika Niskala har också sökt skolplatser runt om i Sverige som sjukgymnast. Men det är tufft att komma in menar Niskala. Firma Petrovic och Niskala har fungerat ypperligt ihop under säsongen som gått.

– Det har funkat bra. Gabbe är en klok spelare och vi täcker upp för varandra bra. Man har även kunna delta i det offensiva spelet, säger Mika.

År 2006 var Niskalas femte säsong i Tipsligan. Det blev 23 matcher och tre mål för mittfältaren som 2002-2004 spelade för FC Inter.

– Det känns nog som att detta var min bästa säsong i ligan hittills, säger han.

Niskala tycker att laget utvecklats rejält från debutåret och IFK har även lyckats spela jämna matcher med de bästa lagen i serien. Bland annat besegrade IFK ju mästarerna Tampere United med 2-0 hemma och grönvitt fick "bara" 2-2 i Tammerfors efter ett klart övertag. I omklädningsrummet efter söndagens Jaro-matchen konstaterade laget att de har mer att ge.

– Det finns mer att ta av ännu, säger Niskala.

Även **Peter Sjölund** står utan kontrakt ännu. Nyan har försökt nå honom utan resultat.

BJÖRN EKLUND

bjorn eklund@nyan.ax

SPORTTEMPEN

+40

Silly season är i full gång och det spekuleras vilt på Café Julius och på andra platser på Åland kring vem som stannar och vem som försvinner i våra högsta ligalag. I IFK-läget ser det hittills ljus ut på spelarfronten och Åland United har säkrat sin tränarduo. Vem blir först att nyförvärva?

+30

Den kommande säsongens steg med IFK Mariehamn i Tipsligan på översta pinnen till Jomala IK i herrfemman är idealisk för åländsk herrfotboll. Nu hoppas vi Hammarlands IK får de resurser det behöver i lovande spelare som kan utvecklas på hög nivå.

+20

Motionärerna trotsade snö, bläst och kyla och slöt upp till Wiklöf Holding Arena för att bland annat springa maraton och gå stavgång. Om Åland blir ett tillräckligt attraktivt idrottsmål kanske datumet kan tidigareläggas och börja konkurrera med de riktigt stora evenemangen.

-40

När IFK-Jaro möttes i söndags skakade 1.165 betalande i publiken av köld. I halvtid var det flera som lämnade läktaren med löfte om att inte återvända för rän sent i vår. Tipsligan måste avslutas tidigare och intensifieras om man vill fortsätta locka storpublik.

Glöm inte skicka ditt motionskort

MOTION. Under ett par månaders tid har Nyans motionskampanj pågått där vi uppmanat samtliga ålänningar att röra på sig regelbundet. Aktiviteterna får variera fritt; allt från hundpromenader till fotboll och pilates räknas – huvusaken är att du varit i rörelse i minst 30 minuter för att få kryssa i en ruta på formuläret.

I går var sista dagen du kunde loggföra din motion och fram till den 6 november har du på dig att se till

att kortet är redaktionen till handa. Därefter deltar du i dragningen av fina priser där en person bland annat erhåller ett presentkort värt 150 euro hos någon av de sponsorer som står bakom motionskortet.

Skicka ditt kort till adressen Nya Åland, PB 21, 22101 Mariehamn eller lämna in det personligen till redaktionen på Uppgårdsvägen 6 i Dalbo. Ju fler kort du lämnar in, desto större chans har du att vinna! (mt)

Kom ihåg

ÅID-simning: Valmöte onsdag 8 november i Mariebad 18.30. Stadgeenliga förhandlingar.

ÅID-skidor: Kom ihåg att anmäla dig till Idreresan 6-10 december senast 3 november. Anmälan samt info Charlotte tfn 0457-5267037.

MSF: Årsmöte lördag 25

november på Club Marin. Stadgeenliga förhandlingar och fri diskussion. Supé med måltidstryck och kaffe 15€. Förhandsanmälan senast 22 november, tfn 15501.

ÅSSF pistol: Fältskytte lördagen den 4 november 12.00 på Bredmo pistolbana. Endast kal. 22lr. Lite lättare bana som passar nybörjare.

Jaros ligaplats väcker känslor

FOTBOLL. Några debattörer och KuPS-supportrar på fotbollsforumet www.soccernet.fi upprörs över söndagens 0-0-match mellan IFK Mariehamn och FF Jaro som säkrade Jakobstadslaget plats i Tipsligan även nästa år på bekostnad av KuPS. Somliga tror att matchen var uppgjord och spelbolaget Veikkaus val att inte

öppna upp matchen som spelobjekt späder på misstankarna ytterligare.

Huvudstadsbladet uppmärksammar debatten och har pratat med **Peter Lundström**, tävlingschef för ligan. Han påpekar att en representant från Bollförbundet finns på plats i varje match, så även den i Mariehamn.

– I fall vi misstänker att något skumt är på gång kontaktas Bollförbundet och domarna men som läget är nu pratade jag med deras representant senast före matchen och då gällde diskussionen närmast vädret och förhållandena på planen, säger Lundström till tidningen.

Medlemmar på fotbolls-

forumet har lyft fram det svenska språket som en orsak till att IFK skulle hjälpt Jaro bli kvar.

– Om Savolaxborna pratar om att finlandssvenskarna håller ihop i vått och torrt kan jag i det här fallet inte annat än bemöta det med ett småleende, säger Lundström. (mt)

Erik Sandvärn med i All Star-lag

FOTBOLL. IFK Mariehamns mittback **Erik Sandvärn** ingår i tipstidningen Veikkaajas All Star-lag sett över hela säsongen. Övriga spelare som ingick var: **Mikko Kavén** (målvakt, Tampere United), **Veli Lampi**

(back, HJK), **Jarkko Okkonen** (back, FC Haka), **Henri Lehtonen** (back, FC Inter), **Mika Nurmela** (mittfältare, HJK), **Jarkko Wiss** (mittfältare, Tampere United), **Roni Porokara** (mittfältare, FC

Honka), **Valeri Popovitsch** (mittfältare, FC Haka), **Farid Ghazi** (anfallare, HJK) och **Ville Lehtinen** (anfallare, Tampere United).

Årets spelare blev HJK:s **Mika Nurmela** och årets trä-

nare blev **Mika Lehtosuo** som tog nykomlingen FC Honka till en fjärdeplats. I kategorin årets överraskningar återfanns VPS och IFK Mariehamn som bägge gjorde resultat som var över förväntan. (be)

Tipsa
SPORTEN
dygnet runt
Tel 0457 324 4444

nyan.ax

Enestam fick inte nordisk topp tjänst

Miljöminister Jan-Erik Enestam (sfp) blir inte generalsekreterare för Nordiska ministerrådet.

Statsministrarna från de nordiska länderna enades på tisdagen om att Islands förre statsminister Halldor Asgrimsson får den nordiska topp tjänsten.

De nordiska samarbetsministrarna fattar formellt beslut om Asgrimssons utnämning, sannolikt på torsdag.

– Visst är jag besviken. Jag skulle gärna ha jobbat för det nordiska också i framtiden. Men den isländska lobbningen var effektivare, konstaterade Enestam, långvarig minister med ansvar för det nordiska.

Det som vägde tyngst för statsministrarna var att Island aldrig innehaft generalsekreterarposten tidigare. Finlands statsminister **Matti Vanhanen** (c) uttryckte besvikelse efter mötet, men sade att han var tvungen att böja sig för majoritetens ståndpunkt.

– Statsministrarna ansåg att rotationsprincipen bör väga tyngst. Vi hade två goda kandidater men bara en ledig tjänst, sade Vanhanen.

Inget paketavtal

Finland har betonat Enestams långa minister- och EU-erfarenhet, och det faktum att Finland är underrepresenterat när det gäller topp tjänster vid sekretariatet i Köpenhamn. Vanhanen ville dock inte försöka nå någon form av ”paketavtal”, med löften om framtida chefsposter för finländare, eftersom han ville hålla fast vid Enestam ända till slut.

Enestam varnade samtidigt

Besviken. – Den isländska lobbningen var effektivare, sade Finlands miljöminister Jan-Erik Enestam (sfp) efter att det blivit klart att han inte blir nordiska ministerrådets nästa generalsekreterare.

Arkivfoto: ANDREAS DIENERT

för att intresset för det nordiska samarbetet kan minska i Finland på grund av obalansen när det gäller topp tjänster.

– Inte kommer det att öka förståelsen och motivationen. Den situation som råder i sekretariatet är ohållbar. I dag är det ingen nordisk arbetsplats, utan en dansk, sade han.

Halldor Asgrimsson tillträder vid årsskiftet då svensken **Per Unckel** lämnar uppdraget. Generalsekreteraren leder det dagliga arbetet vid Nordiska ministerrådets sekretariat i Köpenhamn.

Pär Stenbäck är den enda

finländaren som lett Nordiska ministerrådet

Ilskna parlamentariker

Generalsekreterarfrågan behandlades inför Nordiska rådets 58:e session i Köpenhamn.

Valet av Islands kandidat orsakade stor irritation bland de finländska parlamentarikerna. Bland annat marscherade riksdagsledamot **Martin Saarikangas** (saml) ut från Nordiska rådets presidiums möte i protest efter att valet av Asgrimsson stod klart. Före sin utmarsch hade Saarikangas slagit näven i bordet.

– Det sätt på vilket det här sköts är under all kritik. Det kan inte godkännas, sade Saarikangas som tänker ta upp frågan till diskussion under NR-sessionen på onsdag.

Riksdagsledamot **Outi Ojala** (vf), som leder den finländska parlamentarikerdelegationen, kritiserade speciellt valprocessen, där Islands kandidat fördes fram med släckta lyktor.

– Det fanns ingen sådan öppenhet som utmärker de nordiska länderna i generalsekreterarvalet. Besluten fattades delvis i skymundan, påminde Ojala. (FNB)

Telia Sonera upp i Finland

Den finsk-svenska teleoperatören Telia Soneras finska bolag fördubblade sin rörelsevinst i juli-september jämfört med samma period året innan.

Resultatet var 62 miljoner euro, då det i fjol var 30 miljoner. Omsättningen stampade däremot på stället och var 460 miljoner euro.

Bolaget uppger att konkurrensen på mobilmarknaden i Finland koncentrerades på försäljningen av 3G-telefo-

ner och anknytande tjänstepaket. För första gången på två år förbättrades mobilabonnemangens genomsnittliga månadsavkastning jämfört med året innan, vilket var en följd av nya modeller för prissättning.

Antalet mobilkunder minskade med 49 000 i Finland under årets tredje kvartal. Antalet bredbandskunder ökade med 14 000.

Telia Sonera har skurit ner utgifter i Finland med hård hand och uppger att åtgärderna för att få ner kost-

nadsnivån fortsätter.

Hela koncernens omsättning steg från 2,4 till 2,5 miljarder euro. Nettovinsten ökade från 409 till 553 miljoner euro.

– Jag är nöjd och stolt och nöjd med resultatet. Det är det bästa kvartalet någonsin, säger Telia Soneras koncernchef **Anders Igel**.

– I år har Telia Sonera visat sin styrka. För tredje kvartalet redovisar vi nya rekord-siffror för nettoomsättning, resultat före avskrivningar, rörelseresultat och resultat

per aktie, skriver Anders Igel i rapporten.

Telia Soneras prognos för helåret ligger fast, att såväl volymökningen inom mobil och bredband kommer att fortsätta samt att försäljning och resultat före skatt kommer att bli högre än 2005.

Tack vare den positiva utvecklingen har Telia Soneras aktieägare stor utdelning att vänta. Utöver den vanliga utdelningen föreslår styrelsen en extra dividend för i år på knappt 2,2 miljarder euro. (FNB)

debiteras förarna illegalt. Numera lär det nästan vara systemsatt att finländska förare betalar en summa pengar för att gränsformaliteter inte ska pågå i evigheter.

– Det är lätt att säga att man inte ska betala, men det är svårare att låta bli om kön annars inte rör på sig, säger Sainio. (FNB)

Transportfack vill pressa Ryssland

Ge inte Ryssland medlemskap i världshandelsorganisationen WTO innan det blir slut på olagligheterna vid gränsövergången i Svetogorsk.

Det föreslår vd Seppo Sainio vid transport- och logistikfacket Skal.

Sainio anser att Finland via

EU kunde utöva påtryckningar på Ryssland för att komma åt den brokiga praxis som råder vid gränskontrollen. Allt som oftast tvingas långtradarförarna betala för att få korsa den ryska gränsen. Enligt Sainio kräver den ryska trafikmilisen pengar utan lagliga grunder.

Senast på tisdagen tvinga-

des en finländsk långtradarförare betala 20 euro för att få tillstånd att lämna Ryssland med tom last. Enligt föraren tvingas han och hans kollegor dessutom skriva på ett ryskt papper där de intygar att de inget betalat för att få korsa gränsen. Enligt Skal finns det perioder då allt går lagligt till, men däremellan

Världen

Just nu

Telia Sonerachefer friade

■ Telia Soneras koncernchef **Anders Igel** och förra Sverigechefen **Marie Ehrling** friades på tisdagen av Stockholms tingsrätt från anklagelserna om bestickning.

Enligt åtalet gjorde sig Ehrling och Igel skyldiga till bestickning och otillbörlig belöning, när de förra året bjöd in några hundra chefer och tjänstemän från offentliga sektorn och privata näringslivet på middag och musikalen Mamma Mia. (FNB-TT)

Öl ökar cancer risk

■ Om du ofta dricker starköl - eller folköl - ökar risken för magcancer.

Detta framgår av en studie på 61 000 kvinnor som pågått under 15 år, rapporterar Upsala Nya Tidning.

Totalt drabbades 160 kvinnor i studien av cancer i magsäcken. Det var mer än dubbelt så vanligt bland kvinnor som drack starköl, mellanöl eller folköl minst en gång i veckan, jämfört med dem som inte drack öl eller höll sig till lättöl.

Men enligt forskarna har det inte med alkohol att göra. Andra alkoholvanor gav inget utslag i studien.

– Däremot vet vi att öl innehåller andra ämnen som visat sig vara starkt cancerframkallande i djurförsök. Halterna av sådana så kallade flyktiga nitrosaminer är dessutom betydligt högre i starkare ölsorter än i lättöl, säger Susanna Larsson, en av de ansvariga för studien på Karolinska institutet.

Varje år insjuknar runt 1 000 svenskar i magcancer. (FNB-TT)

Nya rön om spädbarnsdöd

■ Nya forskarrön tyder på att plötslig spädbarnsdöd beror på nedsatt förmåga att ta emot signalsubstansen serotonin.

Spädbarn är som mest sårbara de första sex månaderna. Brister i livsviktiga funktioner som andning, blodtryck, hjärtrytm och kroppstemperatur kan bli fatala.

Plötslig spädbarnsdöd inträffar inte sällan när barnet sover på mage. Nedsatta vitala funktioner kan i värsta fall leda till att barnet andas in sin egen utandningsluft, syrefattig och mättad med koldioxid.

En amerikansk forskargrupp har undersökt 31 barn som drabbats av plötslig spädbarnsdöd. En jämförelse med barn som dött av andra orsaker visar på defekter i hjärnstammen, skriver Göteborgs-Posten med hänvisning till medicintidskriften Journal of the American Medical Association. Det är i hjärnstammen som livsuppehållande funktioner som andning regleras, och en defekt här inverkar negativt på barnets upptagning av signalsubstansen serotonin. Ett försämrat serotoninsystem sätter ned spädbarnets förmåga att klara av de vitala funktionerna under sitt första halvår i livet, enligt forskarna. Utöver teorierna om fel i hjärnstammen finns bland annat studier som visar att det kan vara oupptäckta hjärtfel av typen förlängt q-t-syndrom, fel i de nervtrådar som sätter i gång andningen igen efter ett längre uppehåll, fel i vissa celler i andningscentrum eller biologiska riskfaktorer hos mamman som ligger bakom. Klart är att användning av nikotin under graviditet ökar risken. (FNB-TT)

Kosovo gradvis självständigt

■ FN:s specialsändebud **Martti Ahtisaari** har presenterat sina synpunkter om Kosovos framtida ställning för FN:s generalsekreterare **Kofi Annan**, berättade Ahtisaaris taleskvinna **Hua Jiang** på tisdagen. Hua betonade att det än så länge rör sig om preliminära idéer.

Enligt en anonym diplomatkälla kommer Ahtisaaris planer att gradvis leda till självständighet för Kosovo.

Ahtisaaris planer måste ännu godkännas av den så kallade kontaktgruppen som utgörs av USA, Storbritannien, Tyskland, Frankrike, Italien och Ryssland. Ifall gruppen godkänner planen kommer Ahtisaari att presentera sina planer i Belgrad och Kosovo mot slutet av november, uppgav diplomaten.

Ahtisaari är beredd att överrätta sina förslag om Kosovo till FN:s säkerhetsråd före utgången av året. (FNB-DPA-Reuters)

Nytt fågelinfluensahot

■ Experter varnar för att det igen är risk för att fågelinfluensan utvecklas till en global pandemi. Enligt forskare har en ny motståndskraftig stam av viruset H5N1 upptäckts i Kina och viruset har redan börjat sprida sig i sydöstra Asien.

Forskarna misstänker att viruset muterat på grund av massvaccineringen av fjäderfä i Asien.

De första observationerna av det nya viruset gjordes i den kinesiska provinsen Fujian i mars 2005. Sedan dess har viruset vunnit mark i sex kinesiska provinser.

Virusstammen har observerats bland fjäderfä i bland annat Malaysia, Laos och Thailand. Bland människor har viruset påträffats i Thailand.

Forskarna har presenterat sina upptäckter i publikationen Proceedings of the National Academy of Sciences. (FNB-Reuters-AFP)

Rösträtt för 16-åringar?

■ Norges barnombudsman föreslår ett försök med rösträtt för 16-åringar i kommunalval.

Barnombudsmannen **Reidar Hjermann** hänvisar till att Norge, genom FN:s barnkonvention, förbundit sig att öka de ungas medverkan i samhället.

– En lägre rösträttsålder är ett konkret sätt på vilket vårt samhälle kan bidra till att genomföra artikel 12 i FN:s barnkonvention, säger barnombudsmannen. (FNB-NTB)

► KÖPES

Företag vinst- & förlustbolag

Allt av intresse
Tel: +468-559 23 110
Fax: +468-503 11 309

► ENTREPRENADER

Ålands landskapsregering

utbjuder på totalentreprenad nybyggnad av museimagasin i Kastelholm (Ribacka).

Nybyggnaden omfattar ca 1300 m² VY. Planeringen skall inledas så snart kontrakt tecknats och arbetena skall färdigställas till den 31 mars 2008.

Erforderliga anbudshandlingar erhålles från landskapsregeringens registratorkontor.

Anbud skall inlämnas till registratorkontoret senast den 14 december 2006 kl. 16.15.

Eventuella förfrågningar kan ställas till projektingenjör Elisabeth Rosenlöf, tel. 25184.

Landskapsregeringen

► SÄLJES

Ålands landskapsregering

utbjuder till försäljning

BOSTADSBYGGNAD OCH TOMT FINSTRÖM GRELSBY

Fastigheten är ca 4.900 m² outbruten tomt underlydande Grelsby Kungsgård RNr 1:27 i Grelsby by i Finströms kommun. Bostadshusets sammanlagda våningsyta är ca 300 m² varav källaren ca 100 m². Prospekt fås från landskapsregeringens registratorkontor eller www.regeringen.ax

Anbud skall inlämnas senast 24 november kl 16.15 till registratorkontoret.

www.regeringen.ax

Annonsera i den tidning du själv läser!

► ENTREPRENADER

JOMALA KOMMUN

utbjuder på totalentreprenad följande byggnation inom Solberget byggnadsplaneområde:

- Byggandet av 180 m byggnadsplaneväg.
- Ytbeläggning av vägen.

Byggtid till 28 februari 2007 gällande vägen och 31 maj gällande beläggings- och övriga arbeten.

Anbudshandlingar och närmare information erhålls av Michael Lindbäck tel 32910.

Skriftliga anbud märkta "Solbergsvägen" inlämnas till Jomala kommunkansli, Pb 2 22151 JOMALA, senast onsdagen den 29 november 2006 kl. 16.00.

Byggnadstekniska nämnden

► KUNGÖRELSE

Använd hjärtat
Det gör gott

FÖRSAMLINGENVALET 2006

Val av kyrkofullmäktige i Mariehamns församling
äger rum söndagen den 12 november och måndagen den 13 november 2006.

Valförrättningen inleds på söndagen den 12 november 2006 efter avslutad gudstjänst i S:t Görans kyrka vid Östra Esplanadgatan i Mariehamn och pågår i kyrkan till kl. 16.30, valförrättningen fortsätter i S:t Mårtensgården, Hindersbölevägen 11, Mariehamn, kl. 17.00 och avslutas kl. 20.00.

På måndagen den 13 november 2006 inleds valförrättningen kl. 10.00 i Sittkoff, Torggatan 13 a, Mariehamn och pågår till kl. 16.00, valförrättningen fortsätter i Margaretagården, Måsvägen 4, Mariehamn, kl. 16.30 och avslutas kl. 18.00.

Mariehamn den 1 november 2006

Pehr Karlström
valnämndens ordförande

Mariehamns församling

Ö. Esplanadgatan 6,
tel. växel 5360

MCA skall bli folkligt med ny vd

Ove Andersson, nyhetschef och reporter på Tidningen Åland, är ny vd för Mariehamns centralantenn (MCA).

– Det är en omställning att bli den som skall ge svar istället för att ställa frågorna. Jag har stor erfarenhet av att klaga på MCA, den erfarenheten tar jag med mig nu då jag skall försvara och förklara istället, säger han.

MCA har varit utan vd sedan Roland Danielsson sade upp sig i slutet av maj. Upprepade gånger har tjänsten ledigslagsits, men inte förrän nu har en vd tillsatts.

– Vi har fått in många ansökningar och Ove Andersson valdes till att ta över rodret. Han har stor media- och kommunikationsvana, något som MCA behöver för att stärka förtroendet, säger MCA:s styrelseordförande Kristoffer Wendelin.

Hela våren drabbades MCA av driftstörningar och klagomålen har varit intensiva. Den nya vd:n ser dock inte på uppdraget som ett självmordsuppdrag.

– MCA som bolag behöver komma ut på banan igen, vi

► MÖTEN

Centerns lokalavdelning i Lemland håller

HÖSTMÖTE

på kommungården
söndagen den 5.11
kl. 19.00

- Info om delgeneralplanerna
- Lokalavdelningens organisation, bokslut -05,
- Kommunens budget för 2007
- Valet 2007

Ledamöter från Centerns lagtingsgrupp och landskapsregering medverkar.

Styrelsen

Centern
för Ålands bästa

► LEDIGA PLATSER

Förbundsstyrelsen för SÅHD k.f

lediganslår vid Kyrkby högstadieskola:

1. Ett lektorsvikariat i engelska och svenska för tiden 10.1.2007 – 6.6.2007.
2. En tillfällig speciallärartjänst för elev med särskilda svårigheter. Tjänsten tillträds snarast möjligt och intresserade ombedes kontakta rektor Gerts Friman

Upplysningar: Rektor Gerts Friman, tel 328711 (tj) eller 0457 5267483.

Ansökan skall vara skolkansliet tillhanda senast den 13.11.2006 och inlämnas under adress: SÅHD k.f, Box 5, 22151 JOMALA.

Jomala den 31.10.2006

Förbundsstyrelsen

Svarar istället. Journalisten Ove Andersson är från och med första december ny vd för MCA. Foto: STEFAN ÖHBERG

måste få en driftsteknik som fungerar och fram för allt måste vi kommunicera med kunderna. Vi kommer att gå vidare med den digitala utvecklingen och erbjuda det kunderna vill ha. Den stora bristen inom bolaget har hittills varit kommunikationen utåt, men det skall förbättras.

Kick

MCA:s nya vd har arbetat som journalist i tjugo år och har varit en av dem som kritiskt granskat allt krångel kring bolaget och driftsstörningarna.

– Att jag byter jobb har ingenting med vantrivsel att göra. Efter så många år i mediabranschen känns det rätt med ett nytt skede i livet, jag behöver en ny kick. MCA skall bli ett folkligt bolag som erbjuder kunderna vad de vill ha, kommunicerar

och förekommer istället för låter oss förekommas, säger Ove Andersson som tror att han har lite mer teknisk kunskap än gemene man, men menar att det inte ingår i hans jobb att vara teknisk expert.

– Min uppgift är inte av teknisk natur, MCA har redan den kompetensen. Jag kommer huvudsakligen att arbeta med att skapa förståelse för hur verksamheten fungerar och tjänsten man köper.

Höjda avgifter

Som ett led i den tekniska utvecklingen kommer driftsavgiften, nu 80 euro, att höjas med tjugo procent.

– Det krävs investeringar för teknisk utrustning som minimerar driftsstörningarna och kan maximera kvaliteten och utbudet. Den största utmaningen jag

har framför mig är att motivera kunden att betala mer, samtidigt som kritiken är så skarp och i många fall berättigad.

Ove Andersson är 46 år, bor i Mariehamn, har två barn, är själv MCA-kund och är kulturintresserad, bland annat är han regissör för Mariehamnsteaterns "Ett underbart bröllop" som har premiär i helgen.

– MCA är en stor kulturförmedlare. Jag har blivit mest förbannad då tv:n blivit svart om jag suttit uppe sent för att titta på en film eller om bilden krånglar i en fotbollsmatch. Jag kommer alltid att vara journalist, men i det här jobbet utnyttjar den kommunikativa sidan. Du har väl kommit ihåg att skriva att MCA skall bli ett folkligt bolag?

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

"Superbakterie" har dödat två i Uppsala
ÅHS är observant på bakterien

På Akademiska sjukhuset i Uppsala har minst 163 patienter drabbats och två dött av en ny "superbakterie", ESBL.

ÅHS, som skickar patienter till sjukhuset i Uppsala, har inte upptäckt bakterien på Åland, men man har vidtagit åtgärder.

Redan sommaren 2005 hade Akademiska sjukhuset ett utbrott av Klebsiella pneumoniae eller ESBL, som bakterien kallas när den lärt sig stå emot antibiotika. I somras smittades ytterligare ett stort antal svårt sjuka patienter på sjukhuset. Det visade sig vara samma bakteriestam som låg bakom. Då förstod man att läget var allvarligt, skriver Aftonbladet.

Hittills har 29 av de smittade

avlidit. I två av fallen misstänks den nya "superbakterien" ligga bakom.

Akademiska sjukhuset har informerat ÅHS om smittan.

– Vi har fått informationen för att vi har ett ramavtal med sjukhuset. Jag har vidarebefordrat informationen till klinikcheferna som kommer att vara mer observanta. Läkarna vet vad de ska ge akt på, säger centralsjukhusets chefsläkare Margareta Bondestam.

Fortsätter som vanligt

Hon har hittills inte fått någon rapport om symptom som skulle kunna tyda på att bakterien även finns på Åland och hon tror inte att risken är stor att den kommer hit.

På Akademiska sjukhuset har nya och hårdare hygienregler införts med anledning av bakteriens uppkomst. Bland annat måste all personal bära kortärmade kläder för att lättare kunna tvätta händer och underarmar. Dessutom ska tvättsprit finnas till hands överallt där den behövs, enligt Aftonbladet.

● Är det aktuellt att ändra reglerna på Åland?

– Jag har tagit del av deras regler, men det var inte mycket nytt i dem, utan de flesta gäller redan hos oss. Men vi håller på

Håller koll. Chefsläkaren Margareta Bondestam vid ÅHS känner till "superbakterien" och har sagt åt klinikcheferna på centralsjukhuset att vara observanta.

att se över våra regler och kanske blir det några förändringar, säger Margareta Bondestam.

● Överväger ni att inte skicka patienter till Uppsala?

– Det finns det absolut ingen orsak till. De har det under kontroll. Inget tyder på att vi borde låta bli att remittera dit.

ANDERS SIMS
anders.sims@nyan.ax
tfn 528 455

TV-programmet

onsdag 1 november

7.00 Gomorron Sverige [88067371]
10.30–12.30 UR-program [4113913]
10.30 Garage – älska film! (R) [7888] 11.00 Bajo el cielo de Madrid (R) [92523] 11.15 Le Maroc qui bouge (R) [9671081] 11.25 Les petits animaux sauvages (R) [9686284] 11.30 Living room (R) [1604] 12.00–12.30 Ramp höjdare [2333]
13.00 Rapport [47604]
13.05–14.05 Doobidoo (R) [1290913]
15.25 Min fru går igen [2791230]
FILM Brittisk komedi från 1945. Under en seans framkallas den omgifte änkemannen Charles första fru. I rollerna: Rex Harrison, Constance Cummings, Kay Hammond.
17.00 Rapport [26333]
17.10 Gomorron Sverige [487333]
18.00 Plus (R) [3401]
Konsumentmagasin. Även 4/11.
18.30 Krokodill [1420]
19.00 Bolibompa [9642]
19.00 Meg och Mog [40468]
19.10 Planeten likadan (R) [4765062]
19.15 **Seriestart:** Dra mig baklänges [7547246]
19.30 Evas funkarprom [20604]
19.45 Seaside hotell (R) [295449]
20.00–20.30 Bobster [75]
20.00 Rebellen [75]
20.30 Rapport [46]
21.00 Packat & klart [5]
Resemagasin. Del 5 av 8.
21.30 Mitt i naturen [6]
Naturmagasin. Del 7 av 14.
22.00 Entourage [45975]
Amerikansk dramakomediserie.
22.25 Ett hus av sand och dimma **FILM** [7185772] Amerikanskt drama från 2003. Överste Behrani, immigrerad från Iran, arbetar hårt för att ge sin familj tillbaka en del av dess forna värdighet. Han köper ett hus på auktion ovetandes om att försäljningen är en tragedi för husets förre ägare Kathy. I rollerna: Jennifer Connelly, Ben Kingsley, Ron Eldard.
0.30 Rapport [8767840]
0.40 Kulturnyheterna (R) [7768460]
0.50 En uppstoppad hund (R) [9921314]
1.50–7.00 SVT24 [63126937]

10.30–16.00 24 direkt [41587739]
16.45 Babel (R) [6392975]
17.15 Sverige! (R) [7007555]
18.00 Perspektiv [81997]
18.20 Nyhetsstecken [7324265]
18.30 Oddasat [15371]
18.45 Uutiset [6333420]
18.55 Regionala nyheter [9208791]
19.00 Aktuellt [87401]
19.15 Go'kväll [713555]
Magasin.
20.00 Kulturnyheterna [40994]
Även i SVT1 senare i kväll.
20.10 Regionala nyheter [8060420]
20.30 Toppform (R) [9178]
Hälsoprogram. Kocken Sara Begner hjälper Ida och Tobbe att byta den dagliga pizzan mot grönsaker. Del 3 av 10. Även 4/11.
21.00 Gunnels gröna [1159]
Trädgårdsmagasin. Grannarna i Borrby. Ann-Marie och Ulla har bött grannar i 30 år, och delat trädgårdsintresse nästan lika länge. Del 4 av 6.
21.30 Petteri på villovägar [3130]
Samhällsmagasin på finska. Del 4 av 6. Ensamhet som vän? Petteri träffar människor med olika erfarenheter av ensamheten. Även 5/11 och 6/11.
22.00 Aktuellt [14517]
22.25 A-ekonomi [5225604]
22.30 Vetenskapsmagasinet [2642]
Aktuell vetenskap och ny teknik. Del 3 av 10. Den alternativa medicinen vinner mark inom våra landsting. Vad fungerar och vad är bluff?
23.00 Nyhetssammanfattning [10888]
23.03 Sportnytt [300029536]
23.15 Regionala nyheter [6851401]
23.25 Väder [4938307]
23.30 Programstart: Humoriabbet: Grotresco royal [1178]
Humorserie. Nya humortalanger får tänja gamla gränser och testa nya. Grotresco royal är ett surrealistiskt sketchprogram av och med ett humorgäng. Del 1 av 8. Även 3/11 och i SVT1 6/11.
0.00 Helt hysteriskt (R) [9869]
Brittisk komediserie från 2003. Del 4 av 8.
0.30 Existens (R) [3636937]
1.00–1.30 Arty (R) [3637666]

7.30 Ed, Edd & Eddy [631623]
8.00 Masken [632352]
8.30 Simpsons (R) [5867536]
9.55 Oprah Winfrey show [3203352]
10.50 Våra bästa år (R) [2402401]
11.40 Everwood [3809569]
12.30 Ensamma hemma [7530772]
13.25 Lyckochansen [2641642]
13.50 Våra bästa år [4617913]
14.40 Oprah Winfrey show [5824081]
15.35 The Bondi beach block [6234449]
16.30 Nannyjouren [447371]
17.30 Cityakuten [6553361]
18.25 Nanny [881826]
18.55 Simpsons [222159]
19.25 Du är vad du äter [559401]
Brittisk realityserie från 2006.
19.55 Update [5837807]
20.00 Extreme home makeover [640371] Amerikansk inredningsserie från 2004. Del 2 av 2. John liv slogs i spillror när hans hustru avled. Nu vill han flytta tillbaka till familjens hus med sönerna. .
21.00 Singelcoacherna [286197]
Svenskt livsstilsprogram från 2006. Stefan känner sig oattraktiv och helt osynlig. Nu ska han återfinna modet och självkänslan och bli en säker dejtare. Även 2/11.
22.00 Top model 6 [275081]
Amerikansk realityserie från 2006. Del 7 av 13. En av modellerna överraskar alla, inklusive sig själv, då hon inte kan styra sitt humör och låter det gå ut över en av de andra tjejerna.
23.00 Weeds [797449]
Amerikansk komediserie från 2005. Del 9 av 10. Nancy arresteras och Heylia lär henne en läxa som kostar 14 000 dollar. I rollerna: Mary-Louise Parker, Kevin Nealon, Justin Kirk.
23.35 Weeds [6919791]
Amerikansk komediserie från 2005.
0.10 Cityakuten (R) [7842314]
1.05 Sex and the city [3425685]
1.35 Prison break (R) [8139289]
2.30 CIA-the agency [1719937]
3.25 Presidio Med [8287840]
4.20 Familjen Walton [5728840]
5.15 Floor filler [8539227]
5.40 Floor filler [4760032]
6.10–6.55 Ellen DeGeneres [1126821]

6.50 Nyhetsmorgon [97483333]
11.00 Nyhetsmorgon efter tio [152352]
12.30 Pussel [7561642]
13.25 Hem till gården [944739]
13.55 Nyheterna [3857517]
14.00 Direkt: Dagens rätt [722975]
14.25 Nya tider (R) [106468]
14.55 Ordjakten [5810888]
15.50 Nyheterna [7890246]
15.55 Martha [6245555]
16.50 Lattjo lajban: Witch [3058623]
17.15 Doktorn kan komma (R) [392772]
18.10 That '70s show [236791]
18.45 Förfväll [5383371]
18.55 Lokala nyheter och väder [4816604]
19.00 Förfväll, forts [164062]
19.45 Lotto med drömvinsten [7897555]
19.50 Lokala nyheter [1430062]
20.00 Nyheterna och ekonomi-nyheterna [658265]
20.30 Trälen [657536]
Svensk realityserie från 2006. Del 8 av 33. Även senare i dag.
21.00 Bonde söker fru [284739]
Svensk realityserie från 2006. Del 5 av 12. Även 5/11.
22.00 Lost [975130]
Amerikansk thrilleriserie från 2006.
22.55 Nyheter [1468178]
22.55 Lokala nyheter [3097081] 23.00 Nyheterna, ekonominyheterna och sporten [816352]
23.30 Vädet [785569]
23.35 Vem åldras värst? [9914081]
Brittisk dokumentärserie från 2006. Med modern teknik framställer experter fotografier av hur två ungdomar kommer att se ut om 20 år. Del 10 av 10.
0.05 Osbournes [104802]
Amerikansk realityserie från 2004.
0.35 Vinnare: V64 [5637444]
1.05 Trälen (R) [7473192]
1.30 South Park (R) [4046598]
2.00 South Park (R) [4142598]
2.25 På liv och död (R) [7548734]
3.15 Nattöppet [5109666]
4.20 CBS 60 minutes (R) [2624840]
5.05 Will & Grace (R) [7432579]
5.25–6.50 Nattöppet [92829005]

11.30 Sinfoniaorkesteri
En svensk symfoniorkester repeterar ett välkänt stycke av John Williams:
11.40 Musikstund
Musicerande barn mellan 6 och 12 år presenterar sina instrument och berättar varför de valt just dessa.
11.45 Musikstund
11.50 Formel 5 & 6
Kökets kemi.
12.00–12.14 Bon voyage – Trevlig resa!
Caféliv och familjeförhållanden.
17.15 Kortnytt
17.16 Zon5: Sommartider
En berättelse om två femtonåriga pojkar som avskyr varandra, men bokstavligen hamnar i samma båt. Pojkarna blir hemskickade från ett skriftskolläger och körs till fastlandet av Julia, en flicka från skärgården.
17.35 Zon5: Fritjof Fumlesen
Bilservice. Stumfilmskomedi med den norska komikern Lars Vik.
17.45 Buu-klubben
Lille kung Mattias. Del 12 av 26. Den kungliga paraden.
18.15 Tv-nytt
18.30 Bettina S
I kväll träffar vi författaren och kulturjournalisten Linn Ullman i soffan hos Bettina Sägbon. Textat.
19.15 Live: Blur
19.30 Krökta rummet
Populärvetenskapligt magasin. Robot – vår tjänare.
20.20 Melita möter: Peter Währborg
Utbrända spädbarn, kärlekkramp och hjärtakompor hos lågstadiebarn, oroar docenten, läkaren och psykologen Peter Währborg i Göteborg. Våra barn och unga mår mycket sämre än vi vill inse, säger han.
20.50 Tina – Sverige runt
Del 10 av 16. Nu var det dags för älgjakt. Kocken Tina Nordström och reportern Pelle Westman beger sig till Tavelsjö norr om Umeå.
21.20 Spotlight
21.50–22.47 Dokumentären: Merete Mazzarella i fyra akter
Läsa är att leva. Samtalets magi. Vänner behövs. Liv och död.
23.05–23.09 Kvällsnytt

5.55 Ettans morgon-tv [15718246]
9.15 Läkarna på landet [5877587]
Slut på krafterna.
10.15–10.40 Finsk skol-tv: En öppen historia [5903791]
Del 3 av 5. Jag vände blicken inåt.
11.00–11.10 Tv-nyheter [93352]
11.30 FST: Sinfoniaorkesteri [9924265]
11.40 FST: Musikstund [9576826]
11.45 FST: Musikstund [9575197]
11.50 FST: Formel 5 & 6 [9383555]
Kökets kemi.
12.00–12.15 FST: Bon voyage – Trevlig resa! [62468]
Caféliv och familjeförhållanden.
12.30 Finsk skol-tv: Ekofacket [4536]
Del 6 av 6. Fotografera naturen.
13.00–13.05 Tv-nyheter [32772]
13.35 Franska bitar [8750246]
Del 2 av 6. Arkitekturens anlete.
13.50 Alright? Alright! [2509371]
14.10 K-trappan [8577352]
15.00 Tv-nyheter [96130]
15.05 Ögon i mörkret [3814536]
FILM Finsk thriller från 1952. I rollerna: Tauno Palo, Uuno Laakso, Ekke Hämäläinen. Regi: Veikko Itkonen. SV.
16.20 Intervju med Salman Rushdie [724642]
17.00 Tv-nyheter och ekonominyheter [11401]
17.10 Prisma Studio [61611]
17.40 Nyheter på teckenspråk [7527888]
17.45 FST: BUU-klubben [91807]
Lille kung Mattias, del 12 av 26.

18.15 FST: Tv-nytt [313951]
18.30 Nyhetsrubriker [20791]
18.35 Hundra ord [6268826]
”Marraskuu”. Med Esko Salmi-nen.
18.40 Naturstund: Vi manguster [9077517] Del 4 av 13. Omvälvningar.
19.05 Folkmordet på armeniernerna [240604] Under första världskriget fick över en miljon armenier sätta livet till, men Turkiet har aldrig accepterat att händelserna skulle kallas folkmord.
20.00 Finländska melodier [1]
Modernismen.
20.30 Tv-nyheter och väder [86284]
20.55 Sporttrutan och V5-travet [8267772]
21.05 Vikinglotto [5472284]
21.10 A-talk [629642]
21.55 Fjärrlinjen: Flygolyckans sista offer [2512913] På sommaren 2002 krockade två flygplan i tyskt luftrum och 71 personer omkom.
22.50 Tv-nyheter [5006284]
23.00 Kulturnyheter [52352]
23.05 FST: Kvällsnytt [1883178]
23.10 I mördarens spår [5367604]
Specialteamet undersöker sedlighetsbrott i Soho.
0.05–0.15 Euronews [9231802]

6.30 Yleax [81878518]
10.00 Revolver [86456]
11.00 Sudoku + Spelpåse [933642]

12.35 Dagens rubriker [4506994]
13.30 Akuten [578739]
14.10 Ben Casey (R) [3277791]
15.00 Aktuella tvåan [94642]
15.35 Inrikesprofilen (R) [5376371]
15.50 Livets nödortf [4810791]
16.00 Superfarmen [6401]
16.30 Stallgänget [98062]
16.55 Kim Måne [3728197]
17.15 Pingvi: Som fotograf [3035420]
17.20 Lilla tvåan [26178]
17.50 Regionala nyheter [7327352]
18.00 Tv-nyheter och ekonominytt [85130]
18.15 Tvåans höstväder [9212994]
18.20 Finland express [26081]
18.50 Mamma, pappa, chef [9659913]
19.30 Svängiga djur [53468]
19.35 Svett [178888]
20.00 Jag ska nog visa dej! Hem eller hem? [3517]
20.30 Flygplatsen [2888]
Redaktörsparet Steve och Russell på Heathrow är ute efter en kommentar av sir Bob Geldof som är på väg till G8-toppmötet. Djurskötaren Stuart återupplivar en räv som lider av vätskebrist. Serien avslutas för tillfället.
21.00 Arvet efter Moores [53739]
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [1022062]
22.05 Den mänskliga faktorn [7148062]
22.55 Dokumentärprojekt: Den långa korta vägen [3819178]
Personlig och smärtsam berättelse om Teros kamp mot droger. Regi: Jyrki Heinonen.
23.35 Mästarnas liga i fotboll [9186884]
0.05 Musik-tv [8030424]
0.50–1.35 Yle Live: The Ark [5809802]
Liveinspelning vid Provinssirock.

6.25 Godmorgon Finland [62903178]
9.10 Vinstpotten [8351456]
10.10–12.10 Köpkanalen [2242791]
14.00 Pellekaija Pums Räddningspatrull [302505]
14.15 Pellekaija Pums Räddningspatrull [8287623]
14.30 Rappa tag [461352]
14.55 Vinstpotten [469449]
15.25 LA Law [2768555]
16.20 Matstället (R) [965371]
16.35 Vinstpotten [6997807]
17.00 Emmerdale [165130]
17.30 De vackra och de djärva [175517]
18.00 Sexans nyheter, väder och sport [990468]
18.15 Nöjesnytt [762246]
18.30 Rum [184265]
19.00 Sjuans nyheter [178159]
19.15 Kauppalehten ekonomiska nyheter [828401]
19.25 Dagens väder [8552197]
19.30 Dolda liv [924710]
20.00 45minuter [904081]
Inget mänskligt är främmande. Programvärd är Ripsa Koskinen-Papunen.
21.00 CSI [611420]
Amerikansk kriminalserie.
21.55 Vikinglotto och Joker [6233352]
22.00 Tians nyheter [995888]
22.20 Resultatrutan [5135555]
22.30 Ruben [900130]
Avrunda dagen och förlora nattsömnen med fakta och underhållning.
23.00 Sanning eller myt [805401]
Radare.
0.05 Polischef Mannion [3579395]
Amerikansk kriminalserie. Hög lösen. Sherry Regan skadas när hon jagar en man som misstänks för kidnappning.
1.00 Nöjesnytt (R) [8976444]
1.15 Köpkanalen [7689463]
1.45–6.20 Den rätta [91150668]
6.20 Köpkanalen [25047442]

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–10.00 Gomorron. Programledare: Josefina ”JJ” Jansson. **6.50** Beträktelse. Av Sune Alén. Även 18:15. **6.55** Ålandsnytt. **7.00** Aktuellt. **7.30** Ålandsnytt. **8.00** Aktuellt. **8.30** Ålandsnytt. **9.00** TT-nyheter. **9.02** Musikpaletten: Andlig musik. **9.30** Ålandsnytt. **9.45** Sagostunden. I dag lyssnar vi till tredje delen av sagan Varför Eyvind kom först, skrivet av Helena Nyblom och uppläst av Astrid Olhagen. Veckans samtliga avsnitt Även fredag 12:30. **10.00** TT-nyheter. **10.02–15.00** Mitt på dan. Programledare: Tom Wiklund. **10.30** Ålandsnytt. **11.00** TT-nyheter. **11.30** Ålandsnytt. **11.40** Musik. **12.00** Aktuellt. **12.10** Musik. **12.15** Kulturen. Även 17:45 och lördag 9:30. **13.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **13.05** Lyssnarnas 10 i topplista. **14.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **14.05** Skratsalva. **15.00** TT-nyheter och Ålandsnytt. **15.05** Spisa med radion. Direktsänt matlagningsprogram med radio-kocken Kimmo Mattsson. Red: Kjell Brändström. Även lördag 10:00. **16.00** Aktuellt. **16.15–17.45** Åland i dag. Programledare: Camilla Karlsson. **17.00** TT-nyheter. **17.02** Ålandsnytt. Även 18:03. **17.45** Kulturen. Repris. **18.00** Aktuellt. **18.03** Ålandsnytt. Repris från 17:02. **18.15** Beträktelse. Repris. **18.30–19.00** Musik. **5.30** Musik.

TV ÅLAND

INFOKANALEN

Lätt till fest för två å la Forss.

Dags för höstmiddag i det glada köket. Men på en punkt är Kaj allvarlig, det ska vara åländska råvaror. Och nu tar han sig an en riktig utmaning. Hur få rätt smak i en rådjursstek? Mången före honom har provat men...

sms

Messa Nyan

0457-323 4444

● Nej, nej. Välkomna att sälja julpynt. **I LOVE IT!**

● Det som obundna gjorde med politiken vad väl mest att föra och röra, besluten görs upp i buskarna på byn i Eckerö. **040**

● Tekniska chefens långa, faktaspäckade, och totalt intetsägande insändare säger allt om denne visionär! Kan ingen stoppa vansinnet? **0457**

● Hej, imbecilla gynekologiska vitsar finns väl överallt. Nyan behöver inte publicera sånt fast det är KE HUD FLE som har mage att skicka in sk-ten. **Trött på sk-t**

● Jomala söndag Första gången då alla kunde förstå, njuta och delta hela kvällen. Samma stil nästa gång! Bort med allt högrävande tjafs. Helt nöjda! **040**

● Ni vänliga killar från Sund (?) som skjutsade mej från stan till rökka i lördagsnatt! Jag kan ha tappat min mobil i er bil, snälla kontakta polisen om så är fallet! **H/J**

● Alltså vem är KE HUD FLE? **Blondinen**

● Ni som skriver om era jobbiga grannar som inte låter er sova, har ni inte tillräckligt stake i er att gå barskt och knacka på och säga att dom ska va tyst? Vad hjälper det att skriva Nyan?? Om inte ni själva vågar, ring polisen vet ja. Ni har ju oxå rättigheter! Ps. Du som störs av sent duschande, menar du att alla nattjobbare måste gå och lägga sig sveltiga efter många timmars arbete? Då borde du kanske inte bo i höghus... H. **En nattjobbare som duschar!**

● Bästa Klas Silfverberg, kan det bero på att glasat var tomt? Äkte också med samma båt i fredags. **Nisse**

● Det verkar inte bara vara vattenkvaliteten som är undermålig i "Tjenan vatten"; rättstavningen är tydligen också lite bristfällig! På skylten som avbildas på första sidan på måndagens Nya Åland syns ordet "vattentäckt". Enl SAOL stavas det nog fortfarande vattentäkt. Antagligen bara en mycket liten detalj i sammanhanget, men det ser inte så snyggt ut med felstavning på en s.a.s. officiell skylt... **0457**

● Ärade Klas Silfverberg, vilken tur att du blev tandläkare och inte sjöman.. Styrmännen verkar vara väldigt skickliga eller så är 30 s/m "inte" så kraftigt enligt dig. För det är ju ENBART styrmännens "förtjänst" om en båt rullar eller inte... Sen att maten var god har ju också mycket med sakfrågan att göra! Grattis till frikortet! **Semlan**

● Som Birka Line behandlar sin personal är det inte konstigt att gästerna väljer andra rederier! **Vikinganställd**

● Det ska ju i allmänhet enligt stadgarna vara tyst i hyreslägenheterna efter kl 22.00, men när kan man börja "skramla" på morgonen? Att duscha före jobbet även om det är tidigt är väl ok men när kan man starta tvättmaskinen, dammsuga etc? Finns åtminstone inget klockslag stipulerat i våra stadgar! Är det någon som vet? **Morgonpigg**

● Jo, jag tror han är singel. Och visst är han förbannat fin :) **Den blonda beundraren**

● Varför jobba ideellt? Jo, det ger gemenskap och en bättre värld för oss alla. I sättet för vassa armbågar och ha-begär. Tack till föreningsliv och Hoppets Stjärnas strävan. **Ann-Christin K, Kastelholm**

● Pontus<3! Jag vill ha dig! **En från din skola**

● Raooow Pontus lockar är fett nice, hoppas han är singel :) **040**

● Manticore skulle ha vunnit på basen av deras underbara uppträdande. Grönis ftw!! **Ett fan**

● Vilken Victoria menar du? Det finns två av oss. Är det den äldre eller den yngre? H. **Nyfiken**

● Jag hatar att jag älskar dej:(**040**

● Lastbilen ska parkeras på företaget efter arbetstid! Det handlar ej om soss-politik utan vanligt folkvett! **Ej liberal!**

● Tror ej att Joel Pettersson bryr sig om kritiken anngående det vulgära språket.. Heja Joel! **040**

● Hej alla när jag åter på cafe3 så blir man alltid mätt och de är bra priser där. **040**

● Besökte träsket i juli, var vackert grönt. Tog mitt dricksvatten från stan. Även andra använde flaskvatten kolfiltret betalt redan då. Abonnenter visste om al-

gerna. Varför har det inte åtgärdats tidigare? **040**

● Om du är intresserad av klubbfesten ÅlandByNight (ÅBN), gå in på hemsidan www.ponti.nu. Där finns all information om kvällen. Biljetter finns bland annat att köpa på Ziczac och Metro Records. **0457**

● Förlåt du i den stora gröna bilen. Vet att det är högerregel men såg dig inte.. Jag ska bli mer uppmärksam! **040**

● Disney maraton var en flopp. Vi blev lurade på pengar..helt dåligt . Varför starta alla på en gång.. sista gången vi kom dit...skulle kunna arrangeras bättre... sen skulle det kunna vara så att mindre barn skulle kunna få springa kortare sträckor.. jag menar barn mellan 2 och 4 år. **Besviken**

● Kan någon svara på om personal som jobbar med barn får röka på arbetstid? Som tex lärare, dagisfröknar o dagmammor? **0457**

● Löjlga bilar. Om man trycker komma istället för punkt, så blir det Pontiac Fiero, Porsche 924. Bättre så här? **040**

● Angående åtragningsmoment. För en del däcksfimror är 103 Nm = 180 Nm. Finns något som heter sträckgräns för skruvar. **040**

● Ja vi vill ha gräsplan. Heja 0457 gräsplan gräsplan. H. **Katt hatt**

● Niklas Eriksson: man blir ju riktigt upprörd. Låt barnen få en gräsplan, dom har de ju inte så kul i skolan precis. H. **Trimmen**

● Är det verkligen omöjligt att låta klockan gå vidare i slutet av halvlekarna, IFK? Klantigt. Byt ljudanläggning, det hörs dåligt. Vi på läktaren vill trivas. **040**

● Jag är intessad av buddhismen. Har läst lite men vill prata mer om buddhismen. **Tror på ett liv efter döden**

● Till gröna farmaren: jo förstår det nåja kanske känner igen hans bil om du ser den. **040**

● Till "Gröna farmaren", du kan väl berätta vad som hände så den som gjorde de kan ta åt sig! **0457**

● Skall med flyget till Helsingfors, flyget skulle gått för 10 min sen, och vi har ej ens gått ombord, och ingen information alls, har tid att passa som kommer nog nu att missa, sabla Air åland. **451**

● Nu 25 min efter avgångstid, sitter fortfarande i terminalen och väntar utan

information, ojoj vad man gillar Air Åland. **451**

● Nu 38 minuter efter utsatt avgångstid får vi komma ombord, ingen förklaring, ingen ursäkt, jag kommer komma försent, hur kan dom bli så här sena och varför ingen information om att flyget är sent? Kräver svar av Air Ålands vd, avgång 9.30. **451**

Air Ålands vd **Anders Alm** svarar:

– På den andra morgonturen mellan Helsingfors och Mariehamn fick planet vända tillbaka för att tekniskt fel uppstått på ena motorn. Vi skall följa upp om det kommit klagomål på informationen till kunderna, självklart skall allt fungera. Vi är ovana vid problem och är lite tagna på sängen. **Red.**

● Snyggt,annorlunda ,energi. TBE från Kumlinge. Yahoo.

● Är det någon som saknar en blå Nakamura herrcykel? Står i korsningen Granvägen-Askvägen i Östernäs. **0457**

● J-a busschaffis som har svårt att stanna! Fick tack vare dej ta en senare buss hem. **040**

Nyans ros

...dagens ros till **städaren** hos oss i tvättcentralen! En som uppskattar!

...och ett hjärtligt tack för uppvaktningen på min 50-årsdag, på Fridborg lördagen den 28.10, **ni** var fantastiska. Inte minst min skolföreståndare **Bert Isaksson** och min köksföreståndare **Magnus Jansson** för sitt fantastiska skådespeleri. Samt min man **Kjell** och hans barn **Pernilla** och **Rebecka**, musikern **Greta Sundström** som skötte om övrig dans och underhållning, yrkesskolans **elever** samt **Monica Liljeblad** för den goda maten, **Lejla** och **Roger** som hjälpte oss ställa igång på Fridborg. Ni finns i mitt hjärta, tack. **Margareta Nyberg.**

...till Eckerö Linjen **"Tusse"** för positivt bemötande till vår motorresa i lördags 28.10. Tackar gör folkracegänget.

...till **alla**, ingen nämnd och ingen glömd som genom Hoppets Stjärnas resa sände med kläder etc. till olika barnhem i S:t Petersburg. Hälsningar och tack till **chaufför, ledare och reskamrater** för den goda gemenskapen. **Gunnar Eliasson.**

Gäller barnkonvention på Åland?

■ **Replik till** en insändare av Ulla Andersson

Barnskydd? Vilket? Efter-som barnskyddet på Åland fungerar så bra enligt Ulla Andersson, kanske jag kan få svar på mina frågor i tidningen.

Eftersom socialnämnden inte svarar på mina frågor:

Gäller barnkonventionen på Åland?

Är det vanligt att en icke dömd pappa får umgänges-

rätt med sitt barn tre timmar i veckan?

Vem har ansvaret för barnet som inte ens får träffa sin pappa dessa ynka tre timmar i veckan? I Barnkonventionen står det: "Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras". Min åsikt är att barn får kränkas i mera än tio månader utan att någon tar tag i det. Det är tyvärr barnens skydd i dag.

Maj-Britt Wikblom

Parkerade lastbilar kan vara fara

■ **Jag brukar** vanligtvis inte besvara anonyma mess. Men det där med att min skrivelse till tekniska nämnden om införande av parkeringsförbud för lastbilar på Scheffersgränd skulle göra chaufförernas arbete mindre drägligt och deras arbetsdag inte lättare kan jag inte hålla med om och det får mej att ta till penna.

Jag förbehåller mej rätten

att anse att lastbilar parkerade på Scheffersgränd utgör en fara för övriga trafikantgruppers säkerhet oberoende om det berör adel, präster, borgare, bönder och arbetare. Och att jag som boende i kvarteret är lika angelägen som alla andra att eftersträva en trafiksäker boendemiljö.

Christian Beijar

Sund planerar ett dagcenter

SUND. Ett dagcenter för de äldre i kommunen bör byggas vid Tallgården redan nästa år. Det föreslår Sunds kommunstyrelse under förutsättning att kommunen får bidrag från landskapsregeringen.

– Knappast lyckas det nästa år med tanke på landskapsbidraget, men styrelsen tillsatte i alla fall en planeringskommitté, säger kommundirektör **Christina Nukala-Pengel.**

Planeringskommittén består av samma personer som ingick i den arbetsgrupp som i somras lade fram en utredning om äldreomsorgen i Sund. Där fanns också förslaget om ett dagcenter, som föreslås byggas vid Tallgården, kommunens äldreboende, och innehålla allaktivitetsrum och hobbyrum.

En kombination av ett dagcenter och bra hemvård bidrar till att de äldre kan bo hemma längre än vad de kan göra idag, enligt arbetsgruppen.

I planerna finns också byggande av åtta lägenheter för

demensboende och de befintliga rummen i Tallgården skall handikappanpassas. En satsning på utemiljön vid Tallgården skall också göras och om några år skall pensionärs-lägenheter byggas i området.

Kommunstyrelsen har också tittat på förslaget till budget för nästa år och ekonomiplan för de tre kommande åren för De gamlas hem i Jomala, där Sund har fyra platser.

– En utökning nettodriftskostnaderna på tre procent är inom våra ramar, men det är oroväckande att de planerar att utöka personalen med en närvårdare varje år. Samtidigt har man inte full beläggning, säger Christina Nukala-Pengel.

De gamlas hem hänvisar till reformen med Gullåsen, som skall tas över av landskapsregeringen och bli en rent geriatrisk avdelning vid sjukhuset.

– Men den är inte genomförd än. Man borde se på behovet av personal först. (uw)

Nya Åland tar gärna emot insändare som e-post eller på diskett. Det går också bra att skriva eller faxa.

Adressen till Nya Åland är:
Pb 21, 22 101 Mariehamn
Fax:
(018)-23 449
Tfn:
(018)-23 444
e-post:
redaktion@nyan.ax

mitt i allt

Nina Fellman

Aldrig eller alltid bara en fråga om tid

Det finns saker man oroar sig för som aldrig händer. När man är ung till exempel är man ibland orolig för att bli med barn. Det händer ju aldrig, inte förrän det händer. Under hela mitt liv har jag oroat mig för att komma för sent - till skolan, till träningar, till viktiga träffar, till jobbet, till flyget, till båten. Det har aldrig hänt. Alltid, till och med de gånger man fått ringa till färjan och tigga dem om att vänta några minuter har man i sista stund rullat över landgången och sedan suttit i cafeterian med befrielse-pilsner i lätnadens gom.

Med åren har jag alltså vant mig av med att oro mig. Det brukar alltid gå vägen ändå, om någon annan oroar sig tillräckligt för att göra den där ansträngningen som behövs, det där ultimata stressadrenalinet. När jag för en dryg vecka sedan satt i baksätet på en bil som lät konstigt, i rusningstrafik i sista minuten för att hinna till Kapellskärsbåten, kändes det som ytterligare en sådan gång. Chauffören var lätt stressad, de tre männen i resällskapet fällde införstådda men obegripliga kommentarer om motorljudet. Allt eftersom kilometer lades till kilometer på den mörka motorvägen var jag säker på att det var precis så, att vi snart skulle sitta på färjan och göra om upplevelsen till anekdot.

Då sade det klonk i motorn. Världen bröts, vi stod stilla vid sidan av vägen. Trafikens puls slog vidare, obönhörligt med varje hjärtslag som ven förbi i 120 kilometer i timmen. Mörkret var ogenomträngligt bortom bilarnas ljuskäglor och fartvinden kändes hotfull när man stod på fel sida av vägen. Efter en halv timme hade vi missat färjan. Efter ytterligare en kvart och några desperata telefonsamtal vad det kört att hinna med taxi till Grisslehamn. Efter en timme började tanken på att alls komma bort från motorvägen kännas avlägsen. Två timmar efter att bilen pajade rullade vi in med bärgningsbilen på Hotell Roslagens parkering. I lobbyn hade inget hänt sedan 1972, utom någon gång på 80-talet när man bytte gardiner. I hotellrummet luktade det instängt och rökfritt efter 20 år av rökning. I baren fick man en fralla med ost och en öl. Internet låg nere, och någon buss gick det inte till Silja-färjan nästa morgon.

På något sätt var det bara som det skulle att den färjan inte gick när vi väl krånglat oss dit till halv sju. Det blåste. Det som aldrig händer, händer alltid.

Birkas sparprogram en självklar nödvändighet

Ska slimmas. Personalen är fortfarande dimensionerad för två kryssningsfartyg, men nu har Birka Line bara ett. Foto: ERKKI SANTAMALA

Det är tung uppförsbacke för Birka Line just nu - på kryssningssidan. Man riktigt känner hur remmarna skaver in i axlarna när skuldbördan för det nya fina fartyget ska dras i mål. Vi var många som jublade när Birka fattade sitt strategiska beslut att satsa på nytt tonnage. Äntligen någon i branschen med framtidstro, äntligen någon som satsade på annat än att harva fram och tillbaka över havet med samma slitna skorvar. Äntligen någon som inte hade huvudkontoret i Tallinn som visade framföterna. En av frågorna i dag är: hade företaget stått stadigare i dag om man fortsatt köra med Birka Princess? Svaret är fortfarande nej, på lång sikt. På kort sikt är det naturligtvis så att Birka Paradise kostade alldeles för mycket i förhållande till vad man fick för Birka Princess, att kostnaden för bygget blev väldigt hög och att man borde ha sålt Princess myck-

et snabbare. Det största misstaget var förmodligen att marknadsföringen av Birka Lines två kryssningsfartyg under Paradise första år var helt undermålig, och att man då kannibaliserade på sitt eget passagerarunderlag snarare än att få in nya fräscha passagerare med pengar på fickan. Det segment Birka Paradise siktar in sig på är de penningstarka resekonsumenterna, de som är beredda att betala lite mer för sin upplevelse. Dem vill naturligtvis alla ha, men det är en extremt svårflörtad och trendkänslig grupp som lika gärna kan sky den som försöker för mycket som pesten. Tallink å sin sida har valt en annan inriktning, på gammaldags hederliga sup-och-sex-resor, för kundgrupper som inte skäms vare sig för plastkassar eller vodka och apelsinjuice. Uppenbarligen har man lyckats, eftersom vinsten trots stora investeringar fortsätter att stiga. En annan förklaring är att Tallink kanske sminkar

upp företaget lite extra inför en förestående försäljning. Man vill ju gärna ta sig väl ut om man ska ut på marknaden. Paradise-resenären väntar sig valuta för pengarna, vilket ställer höga krav på service och faciliteter, och därmed ger höga kostnader. Man kan säga att varje intjänad euro kostar lite mer på Birka Paradise än på till exempel Romantica. Just nu är kostnaden per intjänad euro för hög, rentav högre än intäkten, och därför ska det sparas. Till en del beror de höga kostnaderna på att man fortfarande dras med en alltför stor kostym sedan försäljningen av Birka Princess. Man ville inte eller vågade inte då skära ner så mycket som man borde ha gjort och blev helt enkelt med för mycket folk. Frågan är därtill om man blev med rätt folk. Det kan låta hårt, och är det naturligtvis också, men företagsekonomiskt finns inget annat att göra

än att gilla läget. Om den verksamhet man bedriver inte bär sig kan man inte fortsätta utan åtgärder, och Birkas resultat lämnar på den punkten inget utrymme för oklarhet. För Birka Line handlar det egentligen inte om man ska spara, utan hur. Det är i lägen som detta som kombinationen av hårda nypor, humanism och fingertoppskänsla måste vara exakt. Ett taffligt genomfört sparprogram kan lämna företaget med kompetensbrist, badwill och marginella kostnadsinbesparingar, när det man verkligen behöver är bubblen av bekymmerslöst iskall champagne i näsan. Han har en del att bevisa, vd Anders Ingves.

NINA FELLMAN
nina.fellman@nyan.ax
528 441

KOMMENTARER
TILL LEDAREN
www.nyan.ax

klippt & skuret

I som här inträden, låten hoppet fara". Så kanske det borde stå på den åländska ingången till inrikesministeriet. Av landshövding Peter Lindbäcks försök till medling i PAF-konflikten blidde det inte mycket mer än en självklarhet, nämligen att den specifika konflikten ska isoleras

från andra ärenden som berör Åland. Allt annat vore för en demokrati och en rättsstat en skam, så det kanslichef Ritva Viljanen lovade var inte långt mer än att inrikesministeriets tjänstemän ska göra sitt jobb. Kanske är det helt enkelt så

att inrikesminister Kari Rajamäki kallt räknar med att sitta ut problemet fram till riksdagsvalet i mars, och låta lösningen åligga nästa inrikesminister. Ska det bli någon lösning av måste frågan bort från inrikesministeriet och bort från tjänstemannanivån. Ålands penningau-

tomatförening är ändå inte som andra aktörer på spelmarknaden, vars intäkter går rakt ner i ägar-nas fickor, utan ett allmännyttigt bolag vars mottagare i detta fall borde räknas som lika goda finländare som andra.

NINA FELLMAN
nina.fellman@nyan.ax
528 441

Nya Åland

Grundad 1981.

Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.

Medlem av Tidningarnas förbund.

Kontrollerad upplaga 2005: 7.256 ex.

FÖRLÄGGARE

Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS

Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgärdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER

Tfn (018) 23 444 (kl. 8.30-16.15)
Nyhetstips: tfn 0457-313 4444

Annonssavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

Nya Ålands hemsida

www.nyan.ax

DISTRIBUTION

Blir du utan din tidning ring Posten, tfn 636 751 (kl 7.00-8.30) eller Nya Åland, tfn 23444 (efter kl 8.30)

REDAKTIONEN

Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
tfn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax
Ansvarig nyhetschef: Ulf Weman tfn (018) 528 442

redaktion@nyan.ax

Arkiv: Marita Smeds
tfn (018) 528 465
arkiv@nyan.ax

Familjeredaktör: Maj-Len Lindholm
tfn (018) 528 449

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportredaktör: Malin Tillström
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN

Annonssärenden: Delice Lindegren
annons@nyan.ax
tfn (018) 528 457

ADMINISTRATION

VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef: Katrin Lindqvist
tfn (018) 528 446

Prenumerationer: Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI C-Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.1.2006

Fortlöpande helår..... 159 €
halvår..... 85 €
kvartal 44 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	tis kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	ons kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket.
© lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 11.00 03.45 L	ÅBO → 17.00/18.30 → 08.00/09.10	M:HAMN 23.20 L → 14.35
M:HAMN 23.55	H:FORS → 09.55/17.00	M:HAMN → 04.15

M:HAMN 04.25 14.45 23.30 L	STOCKHOLM → 09.30/17.00 → 19.15/20.15 → 06.00K/07.30K	M:HAMN → 23.45 → 03.35 L → 10.50
-------------------------------------	--	---

L=Långnäs K=Kapellskär
Biljettförsäljning och incheckning avslutas 10 min. före avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar 30 min. före avgång.

OBS! Silja Europa till Åbo
ändrad avgångstid: 11.00!

SILJA LINE
Torggatan 14. Tel 16 711 eller 06001 74552 www.silja.fi

TALLINK

**3 DAGARS SPA-RESA
TILL TALLINN**
Fr. 399 € /person

inkl. del i B2-hytt och del i dbl-rum
Erbjudandet gäller t.o.m. 30.11.2006

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

18.00 ♦ 00.50 ♦ 01.00 ♦ 10.00
10.00 ♦ 05.00 ♦ 04.50 ♦ 18.00

Vi rekommenderar våra resenärer att
checka in senast 30 min. före avgång.

Bokning och information:
destinationÅland
Elverksgatan 5 tfn 040 3008 000
info@destinationÅland.com

Turlista t.o.m. 31.12.2006

OBS! Lokala tider

	Från Eckerö	Från Grisslehamn
Mån	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00
Tis, ons	13.30 18.30	10.00 15.00
Tor	13.30 18.30	10.00 15.00 20.00
Fre, lö, sö	8.30 13.30 18.30	10.00 15.00 20.00

Extra turer under självständighetshelgen: Från Grisslehamn
4-6.12 kl. 20.00. Från Eckerö 5-7.12 kl. 8.30.

Buss: Till Stockholm från alla båtankomster. 8.30-turen via
Cityterminalen. Från Stockholm (T) Tekniska högskolan 2 tim.
före alla båtavgångar. Till Uppsala från 13.30- och 18.30-turen.
Ank. Uppsala kl. 16.15 resp. 21.15 lokal tid. Från Uppsala Hjalmar
Brantingsgatan vid Willys kl. 8.00 och 13.00 till 10.00-
resp. 15.00-turen. Från Mariehamn 1 tim. före båtavgång till
alla turer. Till Mariehamn från alla båtankomster.

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn.
Bokning tel. 28 300, växel 28 000,
Grisslehamn 0175-258 00.
Bokning även på www.eckeroerlinjen.fi

BIRKA PARADISE

Alla dagar M:hamn → Sto 10.30 → 16.00

Sto → M:hamn 18.00 → 02.00
Månd-onsd 18.00 → 03.30

BIRKA CRUISES
Ö ESPLANADG. 7. TEL: 27027
FAX: 15118 www.birkaline.com

STADSBUSSEN

VINTERTRAFIK fr. 21.8
Måndag - fredag

07.00 ABCD	15.00 ABCD
07.30 ABCD	15.30 ABCD
08.00 ABCD	16.00 ABCD
08.30 ABCD	16.30 ABCD
09.00 ABCD	17.00 ABCD
09.30 ABCD	17.30 ABCD
10.00 AB	18.00 B
10.30 AB	18.30 A
11.00 AB	19.00 B
11.30 AB	19.30 A
12.00 AB	20.00 B
12.30 AB	20.30 A
13.00 AB	21.00 B
13.30 AB	21.30 A
14.00 AB	22.00 B
14.30 AB	22.30 A

Fet bokstav = lördags-
trafik

RODE O R M
Tel 0457 5244 551

ÅLANDSTRAFIKEN 14.8.2006-7.1.2007

MARIEHAMN-KAPELLSKÄR
Måndag-torsdag Fredag-söndag

MARIEHAMN	KAPELLSKÄR	MARIEHAMN	KAPELLSKÄR
08.00	09.30	07.00 I)	08.30
16.00	17.30	13.00	14.30
15.30	12.00	19.00	20.15
22.30	19.00	12.30	09.00 I)
		18.30	15.00
		00.05	20.30

Kombinerar med landsortsbussar linje 2, 3 och 4. Ej helgdagar.

I) Ej söndagar: Jultrafiken: kontakta vår bokning!
Buss Sto-Kap avgår från Cityterminalen 1h 40 min före fartygets avgång. Buss Norrtälje-Kapellskär
ca 45 min före fartygets avgång. Aven buss Kapellskär-Stockholm (färdtid ca 1h 20 min) efter
fartygets ankomst. Bussen går via Norrtälje.

ÅLAND-STOCKHOLM dagligen ÅLAND-FINLAND dagligen

ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO	H:FORS
01.10 L	06.30	03.30 L	07.35	
04.35 M	09.40	14.25 M	19.50	
10.15 M	15.30	23.45 M		10.00
14.25 M	18.55	14.10 M	08.45	
14.10 M	07.45	01.00 L	21.00	
23.35 M	16.45	04.25 M		17.30
07.45 L	18.00			
03.20 L	20.10			

Jultrafiken: kontakta vår bokning!

M=Mariehamn L=Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min. före avgång. Bokad bil
skall vara incheckad och klar att köras ombord
senast 30 min. (i M:hamn 20 min. vid avg.
kl. 07.00) före avgång. Transfer Mariehamn
(Storag, 2)-Långnäs 1 timme före avgång,
även Långnäs-Mariehamn, förhandsbokning
10 EUR/person. Barnrabatt.

Storag, 2. tel 260 11, bokn. 262 11
VIKING LINE
www.vikingline.ax

RING SÅ KÖR VI! DAGLIG LASTBILSTRAFIK till och från Åland. Tel. 24 111 **SAMTRANS**

Onsdag 1 november 2006

Dagens ålänning:

"Vardagen ser likadan ut överallt"

Inge-May Forsman har arbetat som bibliotekarie på biblioteket i Kökar i tio år. Hon har bott på Kökar sedan 1994.

- Vi flyttade hit för att min man Kurt fick jobb som kommundirektör, berättar hon.

Hon bor med sin familj i Hellsö och har två barn.

- Den äldsta studerar i Ekenäs, men den yngre går i skolan här.

Inge-May Forsman är utbildad bibliotekarie och trivs med sitt jobb och med att bo på Kökar.

- Jag tror att vardagen ser ganska likadan ut om man har hem, familj och jobb. Då spelar det ingen roll var man bor. Jag tycker speciellt mycket om naturen här.

● Är Kökarborna flitiga låntagare?

- Verkligen! De lånar mest av alla på hela Åland. I Mariehamn lånas det 25,8 böcker per invånare, men här lånas det 28,2 böcker per år och invånare.

● Har du några boktips?

- De bästa böckerna är alltid utlånade, en populär bok är till exempel "Storm

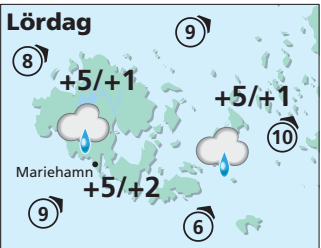
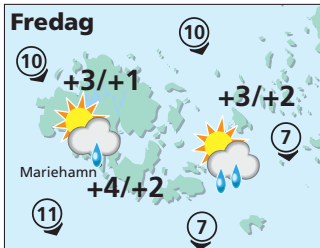
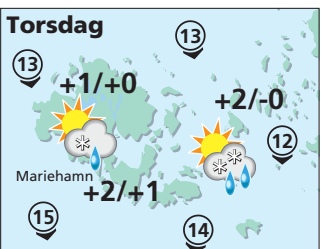
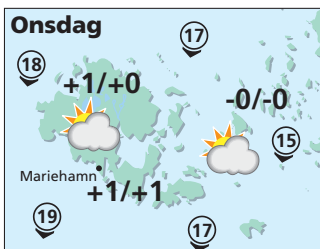
Mitt i Kökar bibliotek finns mitt i grundskolan. Bibliotekarie är Inge-May Forsman, här med några favoritböcker. Foto: ERKKI SANTAMALA

över Frankrike" av Iréne Némirovsky. Jag tyckte själv mycket om Ralf Svenblads "Stormskärsäländska" och jag ser fram emot att läsa "Isnätter" av Leo Löthman, den tror jag att är bra. I boken "Barnens skärgård" är

flera Kökarbarn med, så den kan ju vara kul att läsa. ● Vem vill du hälsa till? - Till alla som jag känner.

KARIN ERLANDSSON
karin.erlandsson@nyan.ax
tfn 528 467

Vädret på Åland

I går kl 14

Jomala	temp. 4	moln. m
Åbo	-0	m
Helsingfors	2	nm
Stockholm	12	

	temp.	vind	m/s
Nyhamn	7	0	13
Märket	4	0	18
Kumlinge	2	0	12

Vattenståndet i går kl 14

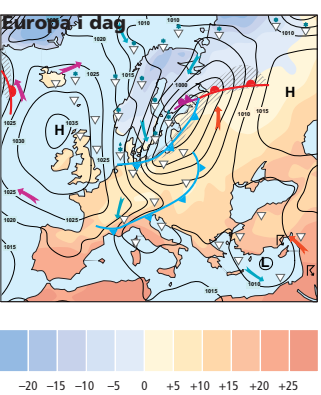
Föglö +42 cm	Åbo +26 cm
--------------	------------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:02	16:45
Helsingfors	7:42	16:24
Stockholm	7:06	15:56

Utomlands i går

Köpenhamn 12	Bryssel 13	Rom 21
Oslo 3	Paris 14	Aten -
London 14	Madrid 21	Moskva 1

Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

METEOROLOGISKA INSTITUTET

Dagens rätt

Burksoppa

Snabbmat:
ärtsoppa på burk
strimlad bacon
strimlad purjo
mejram eller timjan

Köp soppa så det motsvarar antalet portioner. Strimla 0,5-1 paket bacon (1 paket till 4 portioner) och 0,5-1 purjolök. Fräs bacon och purjo i en aning olja. Slå på innehållet i burken och späd med vatten enligt anvisningarna. Värm upp under lätt omrörning. Klipp i färsk mejram eller timjan, eller lägg i en nypa torkad från början. Smaka av och servera med rostat rågbröd och ost.

Försäkringar på hemmaplan

Sjukkostnadsförsäkring
utan självrisk

ALANDIA BÖLAGEN
Ålandsvägen 31, tel. 29 000
mån-tor 8.30-17.00, fr 8.30-16.30
alandiablagen.com

Nu har vi massor med VINTERJACKOR

Både långa och korta
Pris från **89,95**

Vecka 44: **-20% rabatt**
på alla dun- och vadderade västar

TARA
SITTKOFF GALLERIA, MARIEHAMN
Vard. 10-17, torsd. 10-19 lörd. 10-15

Passa tiden

CERTINA

Vattentät med safirglas
199,-

Vattentät med safirglas och diamanter
1 495,-

Wickström
Vard 9-17, torsd 9-19, lörd 10-14 UR & GULD tfn 19 833

Ljunggrens Kb

Gott till helgen!

Malet kött kg **5,50**

Inre nötkött kg **9,90**

Lördagskorv Dahlmans kg **4,50**

Kastellholms ost kg **8,30**

Långsamofin ÅLANDSBAGAREN.st **1,29**

Ämnäs Wienerbröd ÅLANDSBAGAREN.st **0,70**

Apelsin PIRKKA 1,5 kg....pås **1,99**

FINBY, SUND. TEL 45 813
Öppet: må-fr 10-18, lö 10-14

KUMHO

FÖRMÅNLIGA
VINTERDÄCK

EKO-Tyre

KUMHO DÄCK

NANKANG

J-S DÄCK
Jomala, Torp
Tel 040 729 4200, 0400 804190

Vackert till graven

- Gravdekorationer Ex. Dekoration Bouget **13,00**
- Lyktor och ljus
- Ädelgranris i bunt kg **7,00**
- Frosttåliga växter
- Flerårig ljung **5,50**

Rosenblads
rosenblads@aland.net
Västra utfarten tfn 23 366
ÖPPET: vard 9-18, lör 9-14

Lätta stövlar för höstrusket ...

Sievi
Svart Grön
49,50
(57,70)

HOLMBERGS
TEKNIK • KVALITET

Godbyvägen tfn 23 555 www.holmbergs.aland.ax